

**PUNKT 3: RÅDSMØDE 27. JUNI 2012**

**27-06-2012**  
12/07631  
/MNI/LTA

# **RITZAUS BUREAUS LEVERING AF NYHEDSTJENESTE**

## INDHOLDSFORTEGNELSE

<b>1</b>	<b>RESUMÉ</b> .....	<b>1</b>
<b>2</b>	<b>AFGØRELSE</b> .....	<b>4</b>
2.1	Tilsagn.....	4
<b>3</b>	<b>SAGSFREMSTILLING</b> .....	<b>6</b>
3.1	Indledning .....	6
3.2	Virksomhederne .....	7
3.2.1	Ritzaus Bureau.....	7
3.2.2	Nyhedsbureauet Newspaq A/S.....	9
3.2.3	Berlingske Nyhedsbureau .....	10
3.3	Markedsbeskrivelse.....	10
3.4	Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at aftage den generelle nyhedstjeneste.....	12
3.5	Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste .....	14
3.6	Høringssvar .....	16
3.6.1	Markedsafgrænsningen .....	16
3.6.2	Købspligten for interessenterne i Ritzau .....	18
3.6.3	Aftalen med MetroXpress.....	18
<b>4</b>	<b>VURDERING</b> .....	<b>20</b>
4.1	Markedsafgrænsning.....	20
4.1.1	Det relevante produktmarked .....	20
4.1.2	Det relevante geografiske marked.....	22
4.1.3	Konklusion vedr. markedsafgrænsning.....	23
4.2	Samhandelspåvirkning .....	24
4.3	Konkurrencelovens § 6 .....	25
4.3.1	Virksomhedsbegrebet.....	25
4.3.2	Aftale, vedtagelse eller samordnet praksis.....	26
4.3.3	Til formål eller til følge at begrænse konkurrencen .....	29
4.3.4	Mærkbar konkurrencebegrænsning .....	33
4.3.5	Konklusion vedr. konkurrencelovens § 6 .....	34
4.3.6	Bagatelgrænsen i konkurrencelovens § 7 .....	34
4.4	Konkurrencelovens § 11 .....	34
4.4.1	Dominerende stilling .....	35
4.4.2	Misbrug.....	37
4.4.3	Konklusion vedr. konkurrencelovens § 11.....	42
4.5	Tilsagn.....	43
4.5.1	Vurdering af tilsagn .....	44
4.6	Konklusion .....	46
<b>5</b>	<b>AFGØRELSE</b> .....	<b>47</b>

## 1 RESUMÉ

- 1 Denne sag handler om Ritzaus Bureaus adfærd på markedet for nyhedstjeneste i Danmark.<sup>1</sup>
- 2 Sagen vedrører en aftale mellem Ritzaus Bureau I/S og selskabets interessenter om pligt for disse til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste.
- 3 Det vurderes, at aftalen kan udledes af den måde, Ritzau forvaltede selskabets vedtægter på, og af selskabets praksis, samt at aftalen har den virkning, at interessenterne pålægges en købspligt i forhold til Ritzaus generelle nyhedstjeneste.
- 4 Sagen vedrører derudover en aftale mellem Ritzau og MetroXpress Denmark A/S (herefter MetroXpress) af 15. maj 2009 om levering af nyhedstjeneste til MetroXpress indtil udgangen af 2013.
- 5 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har foretaget en indledende undersøgelse af hvorvidt Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste kan have udgjort en konkurrencebegrænsende aftale i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1.<sup>2</sup>
- 6 Styrelsen har derudover foretaget en indledende undersøgelse af hvorvidt Ritzau ved aftalen med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013 kan have misbrugt en dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste i strid med konkurrencelovens § 11, stk. 1.
- 7 Det er styrelsens umiddelbare vurdering, at det relevante marked kan afgrænses til det nationale marked for landsdækkende dansksprogede tekstnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder (forkortet det nationale marked for nyhedstjeneste).
- 8 Det er dernæst styrelsens umiddelbare vurdering, at Ritzaus aftale med interessenterne om købspligt kan have haft til følge at begrænse konkurrencen på det nationale marked for nyhedstjeneste i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1. Styrelsens betænkeligheder knytter sig især til

---

<sup>1</sup> Ritzaus Bureau var indtil marts 2012 organiseret som et interessentskab, Ritzaus Bureau I/S. Den 29. marts 2012 vedtog generalforsamlingen i Ritzaus Bureau I/S at omdanne interessentskabet til et aktieselskab ved at overdrage alle aktiviteter og aktiver til det nystiftede selskab, Ritzaus Bureau af 2012 A/S. Ritzau Bureau I/S blev samtidig taget under likvidation. I det følgende vil Ritzaus Bureau I/S og Ritzaus Bureau af 2012 A/S blive benævnt med samlebetegnelsen "Ritzau", med mindre omtalen alene retter sig mod ét af de to selskaber.

<sup>2</sup> Lov nr. 972 af 13. august 2010, Bekendtgørelse af konkurrenceloven.

det forhold, at en stor del af de danske virksomheder, som modtager nyhedstjeneste, var interessenter i Ritzau, og at aftalen derfor kan have gjort det vanskeligt for aktuelle eller potentielle virksomheder at trænge ind på markedet for nyhedstjeneste, som følge af at en stor del af de virksomheder, som modtager nyhedstjeneste, var bundet til Ritzau.

- 9 Det er endvidere styrelsens umiddelbare vurdering, at Ritzau har en dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste i henhold til konkurrencelovens § 11.
- 10 Det er endelig styrelsens umiddelbare vurdering, at Ritzau ved aftalen med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste til MetroXpress indtil udgangen af 2013 kan have misbrugt sin dominerende stilling på markedet for nyhedstjeneste i strid med konkurrencelovens § 11, stk. 1. Styrelsens betænkeligheder knytter sig især til det forhold, at aftalen kan have gjort det vanskeligt for aktuelle eller potentielle virksomheder at trænge ind på markedet for nyhedstjeneste, som følge af at Ritzau ved aftalen med MetroXpress indtil udgangen af 2013 yderligere bandt en af de få virksomheder på downstream markedet for nyheder, der modtager nyhedstjeneste, og som ikke var interessant i Ritzau (dog med mulighed for opsigelse før tid mod betaling af et opsigelsesgebyr), særligt set i lyset af Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at købe Ritzaus generelle nyhedstjeneste.
- 11 Ritzau har imidlertid – efter drøftelser med styrelsen – tilbudt at afgive tilsagn, der i det hele imødekommer styrelsens konkurrenceretlige betænkeligheder. Styrelsen har derfor ikke taget endelig stilling til afgrænsningen af det relevante marked, til hvorvidt Ritzau har en dominerende stilling på dette marked, eller til hvorvidt Ritzau har overtrådt konkurrencelovens § 6 og/eller § 11.
- 12 Styrelsen har i sin vurdering af hvorvidt den foreliggende sag skal afsluttes med tilsagn, på trods af styrelsens betænkeligheder i forhold til Ritzaus aftale med interessenterne om købspligt samt Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste, foretaget en helhedsvurdering.
- 13 Styrelsen har i sin vurdering blandt andet inddraget, at der er sket væsentlige ændringer i både Ritzaus selskabsretlige struktur og på det nationale marked for nyhedstjeneste generelt, efter at den aktuelle sag blev indledt.
- 14 Styrelsen indledte oprindeligt den aktuelle sag mod Ritzau på baggrund af en henvendelse fra Nyhedsbureauet Newspaq A/S (herefter Newspaq) i januar 2010 og en efterfølgende kontrolundersøgelse hos blandt andet Ritzau i maj 2010.

- 15 Efterfølgende opsagde Berlingske Media A/S (herefter Berlingske Media) i juni 2011 sin aftale med Ritzau om levering af nyhedstjeneste. Da Ritzau betragtede dette som en opsigelse af ejerskabet i Ritzau, måtte Berlingske udtræde af Ritzau pr. 1. januar 2012.
- 16 Efter at have oplyst at virksomheden ville udtræde af Ritzau ved udgangen af 2011, offentliggjorde Berlingske Media i efteråret 2011, at man ville etablere sit eget nyhedsbureau. Berlingske Media opstartede således den 1. januar 2012 Berlingske Nyhedsbureau.
- 17 Berlingske Media etablerede derved en konkurrent til Ritzau på markedet for nyhedstjeneste. Ritzau og Newspaq havde indtil 2012 været de eneste virksomheder på markedet.
- 18 Bestyrelsen i Ritzaus Bureau I/S besluttede herudover i efteråret 2011 at anbefale en omdannelse af Ritzau fra et interessentskab til et aktieselskab. Omdannelsen blev efterfølgende vedtaget af Ritzaus generalforsamling i marts 2012.
- 19 Ritzau ophævede samtidig med omdannelsen af selskabet til et aktieselskab den hidtidige pligt for interessenterne til at aftage den generelle nyhedstjeneste.
- 20 Styrelsen har i sin vurdering af hvorvidt en tilsagnsløsning ville være hensigtsmæssig endvidere lagt vægt på, at der ved en tilsagnsmæssig løsning opnås et resultat, der har samme effekt på konkurrencen, som hvis styrelsen havde gennemført en omfattende og udførligt begrundet undersøgelse. Styrelsen har derudover lagt vægt på, at en tilsagnsløsning vil være ressourcebesparende for styrelsen, idet der ikke skal tages endelig stilling til afgrænsningen af det relevante marked samt de foreliggende forhold i forhold til konkurrencelovens § 6 og § 11. Styrelsen har endelig lagt vægt på, at Ritzau i umiddelbar forlængelse af at have modtaget styrelsens meddelelse om betænkeligheder henvendte sig til styrelsen med henblik på at drøfte muligheden for en tilsagnsmæssig afgørelse af sagen.
- 21 Det vurderes, at det ikke er hinder for at afslutte den aktuelle sag med tilsagn, at interessenternes pligt til at aftage den generelle nyhedstjeneste blev ophævet i forbindelse med den selskabsretlige omdannelse af Ritzau. Ritzaus tilsagn indebærer, at virksomheden fremadrettet i en periode på 5 år fra afgørelsens dato ikke kan pålægge selskabets aktionærer en pligt til at aftage den generelle nyhedstjeneste.

## 2 AFGØRELSE

- 22 Det meddeles Ritzaus Bureau af 2012 A/S,
- at de af Ritzaus Bureau af 2012 A/S givne tilsagn imødekommer Konkurrencerådets betænkeligheder i forhold til konkurrencelovens § 6 og § 11, og
  - at de afgivne tilsagn gøres bindende i 5 år fra og med den 27. juni 2012, jf. konkurrencelovens § 16a, stk. 1.

### 2.1 TILSAGN

- 23 Ritzaus Bureau af 2012 A/S har den 25. maj 2012 afgivet følgende tilsagn:

#### **Baggrund**

Konkurrencestyrelsen har den 14. juni 2011 fremsat betænkeligheder ved (1) den af Ritzaus Bureau I/S fastsatte pligt for Ritzaus Bureau I/S' interessenter til at købe den generelle nyhedstjeneste (for 2010 Mediehuspakken og for 2011-2012 Ritzau basis) og (2) uopsigelighedsperioden i en mellem Ritzaus Bureau I/S og MetroXpress Denmark A/S (herefter benævnt MetroXpress) af 15. maj 2009 indgået aftale om levering af nyhedstjenester ("MetroXpress-aftalen").

Interessenterne i Ritzaus Bureau I/S har på en generalforsamling den 29. marts 2012 besluttet at overdrage alle aktiviteter og aktiver i Ritzaus Bureau I/S til et aktieselskab, Ritzaus Bureau af 2012 A/S, med virkning fra 29. marts 2012. Interessenterne i Ritzaus Bureau I/S er herefter aktionærer i Ritzaus Bureau af 2012 A/S, og Ritzaus Bureau I/S er herefter under likvidation.

Ritzaus Bureau I/S og Ritzaus Bureau af 2012 A/S (tilsammen "Ritzau") har – uden præjudice for Ritzaus retsstilling, udover hvad der fremgår af tilsagnene, og uden at fratage de indvendinger, Ritzau har gjort over for Konkurrencestyrelsen - erklæret sig villig til at afgive følgende tilsagn for at imødekomme styrelsens betænkeligheder:

#### **TILSAGN 1:**

Ritzau forpligter sig til at ophæve enhver pligt for sine aktionærer til at købe dansksprogede tekstnyheder fra Ritzau som betingelse for at være aktionær i selskabet, med samtlige dertil knyttede rettigheder, samt til ikke så længe tilsagnene er gældende at indføre eller pålægge sine aktionærer en sådan pligt.

**TILSAGN 2:**

Ritzau forpligter sig til senest 8 dage efter tilsagnenes ikrafttræden skriftligt at meddele MetroXpress Denmark A/S (herefter benævnt MetroXpress), at MetroXpress, uanset hvad der måtte være aftalt mellem Ritzau og MetroXpress, til enhver tid vil være berettiget til at opsige MetroXpress-aftalen med et varsel på 12 måneder til udgangen af en måned, uden at en sådan opsigelse udløser nogen særskilt betaling udover den løbende betaling for tjenesten i opsigelsesperioden.

**Ikrafttræden og varighed**

Tilsagnene træder i kraft på tidspunktet for Konkurrencerådets afgørelse om at gøre tilsagnene bindende.

Tilsagnene er gældende i 5 år fra afgørelsens dato.

For Ritzaus Bureau af 2012 A/S:



Lars Vesterløkke

Chefredaktør og administrerende direktør

## 3 SAGSFREMSTILLING

### 3.1 INDLEDNING

- 24 Denne sag vedrører Ritzaus adfærd på det nationale marked for landsdækkende dansksprogede tekstnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder (forkortet det nationale marked for nyhedstjeneste).
- 25 Sagen drejer sig om hvorvidt en aftale mellem Ritzau og selskabets interessenter om en pligt for disse til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste kan have været i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1.
- 26 Sagen drejer sig derudover om hvorvidt en aftale mellem Ritzau og MetroXpress af 15. maj 2009 om levering af nyhedstjeneste til MetroXpress er i strid med konkurrencelovens § 11, stk. 1.
- 27 Sagen udspringer af en henvendelse fra Newspaq i januar 2010.
- 28 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretog på baggrund af henvendelsen den 18. maj 2010 en kontrolundersøgelse hos blandt andet Ritzau.
- 29 Styrelsen anmodede efterfølgende ved brev af den 3. december 2010 Ritzau om at fremsende en række yderligere oplysninger i henhold til konkurrencelovens § 17.
- 30 Styrelsen blev under sagens forløb bekendt med, at Ritzau havde indgået en aftale med interessenterne i Ritzaus Bureau I/S om en pligt for disse til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste, hvilket gav styrelsen anledning til konkurrenceretlige betænkeligheder.
- 31 Styrelsen blev under sagens forløb endvidere bekendt med, at Ritzau den 15. maj 2009 havde indgået en aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste til MetroXpress indtil udgangen af 2013, dog med mulighed for opsigelse før tid mod betaling af et opsigelsesgebyr, hvilket ligeledes gav styrelsen anledning til konkurrenceretlige betænkeligheder.
- 32 Styrelsen sendte den 14. juni 2011 meddelelse om betænkeligheder til Ritzau.
- 33 Der skete herefter en række væsentlige ændringer i både Ritzau og på det nationale marked for nyhedstjeneste generelt.
- 34 Berlingske Media opsagde i juni 2011 sin aftale med Ritzau om levering af nyhedstjeneste. Da Ritzau betragtede dette som en opsigelse af ejerskabet i Ritzau, måtte Berlingske udtræde af Ritzau pr. 1. januar 2012.



- 35 Efter at have oplyst at virksomheden ville udtræde af Ritzau ved udgangen af 2011, offentliggjorde Berlingske Media i efteråret 2011, at man ville oprette sit eget nyhedsbureau. Berlingske Media opstartede således den 1. januar 2012 Berlingske Nyhedsbureau og trådte dermed ind på markedet for nyhedstjeneste.
- 36 Ritzau og Newspaq havde indtil 2012 været de eneste virksomheder på det nationale marked for nyhedstjeneste.
- 37 Bestyrelsen i Ritzaus Bureau I/S besluttede herudover i efteråret 2011 at anbefale, at Ritzau blev omdannet fra et interessentskab til et aktieselskab. Omdannelsen blev efterfølgende vedtaget af Ritzaus generalforsamling den 29. marts 2012.
- 38 Ritzau ophævede samtidig med omdannelsen af selskabet den hidtidige pligt for interessenterne til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste.
- 39 På baggrund af de igangværende ændringer i både Ritzau og på det nationale marked for nyhedstjeneste generelt, tilbød Ritzau i efteråret 2011 at afgive tilsagn for at imødekomme styrelsens betænkeligheder.
- 40 Styrelsen indledte på dette grundlag i foråret 2012 tilsagnsforhandlinger med Ritzau. Forhandlingerne blev afsluttet den 25. maj 2012.
- 41 Da styrelsens betænkeligheder i deres helhed imødekommes ved Ritzaus tilsagn, har styrelsen ikke taget endeligt stilling til afgrænsningen af det relevante marked, til hvorvidt Ritzau har en dominerende stilling på dette marked, eller til hvorvidt Ritzau har overtrådt konkurrencelovens § 6 og/eller § 11.

## **3.2 VIRKSOMHEDERNE**

### **3.2.1 Ritzaus Bureau**

- 42 Ritzau blev oprettet i 1866 som "Nordisk Centralbureau for Telegrammer" og fungerede oprindeligt udelukkende som leverandør af nyheder til aviser, som trykte og videreformidlede nyhederne til læserne. Nyhedsbureauet overgik i 1947 til at være et interessentskab, da de danske dagblade købte virksomheden af familien Ritzau.
- 43 Ritzaus formål er i dag at drive nyhedsbureau samt anden virksomhed, der efter bestyrelsens skøn er forbundet dermed.
- 44 Ritzau leverer nyheder og information til de fleste danske dagblade, DR, TV2, mange af de største danske virksomheder og organisationer samt en række

- mindre medieudgivere. Ritzau er dermed det største nyhedsbureau i Danmark.
- 45 Ritzau-koncernen havde i 2011 en nettoomsætning på ca. [...] mio. kr. og omsætningen for nyhedstjeneste udgjorde heraf ca. [...] mio. kr.
  - 46 Ritzau havde i 2011 i alt [...] ansatte.
  - 47 Ritzau udgiver ikke selv nyheder, men producerer alene nyhedsstof, der videregives af andre medievirksomheder.
  - 48 Ritzaus kerneprodukt er en generel nyhedstjeneste, der består af korte nyheder, som udsendes elektronisk til virksomhedens kunder døgnet rundt.
  - 49 Ritzau ejer 100 pct. af aktierne i selskaberne RB-Børsen A/S og Nyhedsbureauet Direkt A/S. Ritzau leverer igennem disse selskaber en finansiel nyhedstjeneste.
  - 50 Ritzau overtog endvidere i april 2012 samtlige aktier i Newspaq.
  - 51 Ritzau blev fra 1947 frem til den 29. marts 2012 drevet som et interessentskab, der var ejet af de fleste danske dagblade samt DR.
  - 52 Beslutningsorganerne i Ritzaus Bureau I/S bestod af en generalforsamling, der var selskabets højeste myndighed, og en bestyrelse, der blev valgt af generalforsamlingen.
  - 53 Bestyrelsen bestod af i alt 9 medlemmer. 1 medlem repræsenterede de store dagblade i provinsen, 2 medlemmer repræsenterede de mellemstore dagblade i provinsen, 1 medlem repræsenterede de mindre dagblade i provinsen, 1 medlem repræsenterede de mindre, landsdækkende dagblade, og 2 medlemmer repræsenterede elektroniske medier. Bestyrelsesmedlemmerne blev valgt for 2 år ad gangen. Alle beslutninger skulle som udgangspunkt træffes ved almindelig stemmeflerhed.
  - 54 Interessenterne i Ritzau var pr. 1. januar 2012 A/S Information, A/S Medieselskabet Nordvestsjælland, Aktieselskabet Kristeligt Dagblad, Dagbladet Børsen A/S, DR, Fynske Medier P/S, Helsingør Dagblad A/S, Herning Folkeblad A/S, Jyske Medier A/S, JP/Politikens Hus A/S, Lolland-Falster Folketidende A/S, Nordjyske Medier A/S, Midtjyllands Avis A/S, Sjællandske Medier A/S og Skive Folkeblad G/S.
  - 55 Berlingske Media var indtil den 1. januar 2012 ligeledes interessent i Ritzau.

- 56 Berlingske Medias udtræden af Ritzau var foranlediget af at virksomheden i juni 2011 opsagde sin aftale med Ritzau om levering af Ritzaus generelle nyhedstjeneste.
- 57 Ritzau meddelte i forlængelse af Berlingske Medias opsigelse af aftalen virksomheden, at man betragtede opsigelsen som en udmelding af interessentskabet pr. 31. december 2011. På det grundlag udtrådte Berlingske Media ved årsskiftet af Ritzau.
- 58 Pkt. 24 i vedtægterne for Ritzaus Bureau I/S indeholdt en adgang for de øvrige interessenter til at udtræde af interessentskabet med et varsel på 4 måneder til en 1. januar, når en interessent havde opsagt sit ejerskab i Ritzau.
- 59 Syddanske Medier K/S, Aktieselskabet Bornholms Tidende og Kjerteminde Avis benyttede sig af denne vedtægtsmæssige opsigelsesadgang i forlængelse af Berlingske Medias udtræden af Ritzau, og opsagde deres ejerskab med 4 måneders varsel, således at de ligeledes udtrådte af Ritzau pr. 31. december 2011.<sup>3</sup>
- 60 Generalforsamlingen i Ritzau vedtog den 29. marts 2012 at omdanne Ritzau fra et interessentskab til et aktieselskab. Ritzaus Bureau I/S blev på det grundlag taget under likvidation og alle aktiver og aktiviteter blev overført til det nyoprettede selskab Ritzaus Bureau af 2012 A/S.

### **3.2.2 Nyhedsbureauet Newspaq A/S**

- 61 Newspaq var indtil 2012 den eneste virksomhed ud over Ritzau på det nationale marked for nyhedstjeneste.
- 62 Newspaq havde i 2011 en nettoomsætning på markedet for nyhedstjeneste på ca. [...] mio. kr.
- 63 Newspaq havde pr. 31. december 2011 [...] ansatte.
- 64 Newspaq leverer indholdstjenester til medier, private og firmaer. Virksomheden tilbyder både generelle nyheder og specialiserede nyheder. Nyhederne vedrører områderne indland, udland, sport, arbejdsliv, "Dit liv", radionyheder og underholdning. Newspaq tilbyder derudover også færdige redaktionelle løsninger med styring af nyhedssites.

---

<sup>3</sup> Både Syddanske Medier K/S og Bornholms Tidende er koncernforbundet med Berlingske Media. Berlingske Media ejer 50 pct. af aktierne i Syddanske Medier, der bl.a. udgiver dagbladet JyskeVestkysten, og siden december 2011 har Berlingske Media ejet 25 pct. af aktierne i Bornholms Tidende. Kjerteminde Avis, der alene udgives som en netavis, drives af KJ.A. Holding ApS, og er således ikke koncernforbundet med Berlingske Media.

- 65 Newspaq eksisterede oprindeligt alene som en netavis, drevet af Infopaq Danmark A/S, indtil Infopaq besluttede at udskille Newspaq fra Infopaq og udvikle Newspaq til et nyhedsbureau. Infopaq solgte efterfølgende Newspaq til A-pressen A/S i 2007.
- 66 Ritzau overtog i april 2012 Newspaq fra A-pressen A/S med øjeblikkelig virkning med henblik på at drive selskabet videre. Ritzau oplyste i den forbindelse, at man ønskede at videreudvikle begge brands med Ritzau som den klassiske, brede nyhedsleverandør og Newspaq som den mere specialiserede udbyder af skræddersyede nyhedsservices.

### **3.2.3 Berlingske Nyhedsbureau**

- 67 Berlingske Media startede den 1. januar 2012, samtidig med at virksomheden udtrådte af Ritzau, Berlingske Nyhedsbureau (herefter forkortet BNB).
- 68 BNB har [...] ansatte (omregnet til fuldtidsstillinger).
- 69 BNB leverer [...].
- 70 Berlingske Media har oplyst, at [...].
- 71 BNB leverer i første omgang alene nyhedsopdateringer til virksomhedens egne publikationer på print, web, mobil og radio samt til de med Berlingske Media koncernforbundne selskaber. BNB leverer således aktuelt nyheder til blandt andet Syddanske Medier, Midtjyske Medier, BT, Radio24syv, og Bornholms Tidende.
- 72 [...]
- 73 Berlingske Media har oplyst, at [...].

### **3.3 MARKEDSBESKRIVELSE**

- 74 Ritzau og Newspaq var indtil 2012 de eneste nyhedsbureauer på det nationale marked for nyhedstjeneste.
- 75 Ritzau har historisk set været den største aktør på markedet, og er det fortsat, da virksomheden leverer nyheder og information til de fleste danske dagblade, DR, TV2, mange af de største danske virksomheder og organisationer samt en række mindre medieudgivere.
- 76 Den 1. januar 2012 trådte Berlingske Media ind som den tredje virksomhed på det nationale marked for nyhedstjeneste, da virksomheden opstartede BNB.

- 77 Efter at Ritzau i april 2012 overtog Newspaq, er Ritzau og BNB reelt de eneste aktører på markedet.
- 78 Berlingske Media leverer dog endnu kun nyheder til koncernforbundne virksomheder, [...].
- 79 Berlingske Media har endvidere oplyst, at [...].
- 80 [...]
- 81 Ritzaus interessenter var indtil omdannelsen af Ritzaus Bureau I/S til et aktieselskab i marts 2012 forpligtet til at abonnere på Ritzaus kerneprodukt, den generelle nyhedstjeneste.
- 82 Som led i indførelsen af en ny pris- og produktstruktur omdannede Ritzau med virkning fra 2010 den generelle nyhedstjeneste til tjenesterne Mediehuspakke I og Mediehuspakke II. Mediehuspakkerne skulle fremadrettet være Ritzaus kerneprodukt, på samme måde som den generelle nyhedstjeneste hidtil havde været det.
- 83 Det besluttes af Ritzaus bestyrelse hvad der skal defineres som "den generelle nyhedstjeneste". Bestyrelsen definerede fra 2010 den generelle nyhedstjeneste som en af de to mediehuspakker, det vil sige Mediehuspakke I eller Mediehuspakke II.
- 84 Mediehuspakkerne består af produkterne Ritzau NU, Ritzau NET, Ritzau KORT og Ritzau PLUS. Forskellen på de to pakker er at Mediehuspakke I indeholder tjenesten Ritzau PLUS.tekst, mens denne tjeneste i Mediehuspakke II er udskiftet med Ritzau PLUS.video, der indeholder flere videoklip og ingen lange artikler.
- 85 Ritzau NU består af korte, løbende nyhedsflashs med de seneste nyheder. Ritzau NET består af korte nyhedstekster, som leveres i et format, der er målrettet internettet. Ritzau KORT består af korte afrundede historier, der er skrevet, så de er velegnet til at læse nogle timer eller et døgn senere, og som indeholder masser af fakta i forskellige formater. Ritzau PLUS.tekst består af færdigredigerede artikler, der er klar til print. Ritzau PLUS.video består af ca. 20 daglige videoklip.
- 86 Ritzau har efterfølgende den 1. januar 2012 yderligere indført en basispakke, Ritzau Basis, der sælges til en lavere pris end Mediehuspakkerne.
- 87 Ritzau indførte basispakken i forlængelse af Berlingske Medias opsigelse af Mediehuspakken, og hensigten var i højere grad at tilgodese de store kunders ønske om større fleksibilitet.

- 88 Ritzau Basis indeholder formaterne Ritzau NU, Ritzau NET og Ritzau KORT, men ikke Ritzau PLUS.
- 89 Ritzaus bestyrelse ændrede med indførelsen af Ritzau Basis igen definitionen af den generelle nyhedstjeneste, således at Ritzau Basis nu udgjorde den generelle nyhedstjeneste.

#### **3.4 RITZAUS AFTALE MED INTERESSEENTERNE OM PLIGT TIL AT AFTAGE DEN GENERELLE NYHEDSTJENESTE**

- 90 Ritzau har oplyst, at selskabets interessenter indtil omdannelsen af selskabet i marts 2012 var forpligtede til at købe Ritzaus generelle nyhedstjeneste.
- 91 Købspligten fulgte ifølge Ritzau af den måde som man forvaltede selskabets vedtægter på og af selskabets natur.
- 92 Det fulgte af pkt. 22 i vedtægterne for Ritzaus Bureau I/S, at:

*"I de tilfælde, hvor der kan blive tale om udlodning af interessentskabets formue til andre end kreditorer, bliver formuen at udlodde mellem interessenterne i samme forhold, som disse har bidraget til interessentskabets drift gennem betaling for den generelle nyhedstjeneste i løbet af de sidste 5 regnskabsår."*

- 93 Derudover fulgte det af vedtægternes pkt. 24 vedrørende en interessents udtræden blandt andet, at:

*"Den opgørelse, der optages pr. udtrædelsesdagen, danner grundlaget for opgørelsen af den eller de udtrædendes økonomiske mellemværende med interessentskabet. Udviser opgørelsen et tilsvarende for de udtrædende, vil dette være at udrede kontant inden 3 måneder, efter at opgørelsen er meddelt den udtrædende."*

- 94 Ritzaus praksis vedrørende interessenternes køb af den generelle nyhedstjeneste, kommer til udtryk i nedenstående citater fra oplæg til bestyrelsesmøder i Ritzau og referater herfra.

- 95 Det fremgår af bilag 7.1 til dagsordenens pkt. 7 til bestyrelsesmødet i Ritzau den 3. december 2008 vedrørende Ritzaus nye produkt- og prisstruktur, at<sup>4</sup>:

***"Den nye prisstruktur***  
*Interessenterne i Ritzaus Bureau I/S er efter gældende prisstruktur, som led i interessentskabsaftalen, forpligtet til at aftage DGN. Den*

---

<sup>4</sup> Ved betegnelsen "DGN", der er anvendt i de nedenstående citat, forstås den generelle nyhedstjeneste.

*eksisterende aftale med interessenterne bygger, som det fremgår af vedtægterne, på en forudsætning om, at en interessent er forpligtet til at købe DGN, og ejerandele opgøres på baggrund af den enkelte interessents køb, målt i forhold til alle interessenters køb af DGN. (...) Der er ingen valgfrihed i forhold til at frakøbe enkelte produkter indeholdt i DGN. (...) Interessenters øvrige køb af tjenester/produkter fra Ritzau er valgfri.”*

- 96 Det fremgår af bilag 4 til dagsordenens pkt. 4 til bestyrelsesmødet i Ritzau den 25. februar 2009, at:

*”4.1 Indstilling om ny produkt- og prisstruktur*

*(...)*

*I bestyrelsen var der bred enighed om, at interessenter fortsat skulle være bundet til at købe en grundtjeneste af samme omfang som DGN, nemlig en grundpakke bestående af fire produkter plus nogle få videoklip dagligt, herefter betegnet Mediehuspakke I.*

*(...)*

*Interessenter er som hidtil forpligtet til at købe Den Generelle Nyhedstjeneste, hvilket fremover vil sig[e] en af de Mediehuspakker, der erstatter den.*

*(...)*

*For at afprøve efterspørgslen fra interessenterne bør der gives mulighed for at vælge et alternativ, således at mediekunder og dermed interessenterne fra januar 2010 kan vælge mellem to grundpakker, Mediehuspakke I og Mediehuspakke II.”*

- 97 Følgende fremgår af referatet fra bestyrelsesmødet i Ritzau den 25. februar 2009:

*”Efter en længere drøftelse besluttede bestyrelsen (...) forslaget om, at interessenter fremover kan vælge mellem i første omgang to grundpakker (Mediehuspakke I og Mediehuspakke II)”*

- 98 Interessenterne i Ritzaus Bureau I/S var hovedparten af de danske dagblade samt DR, jf. afsnit 3.2.1.

- 99 Berlingske Media var interessent i Ritzau indtil den 1. januar 2012, hvor virksomheden udtrådte af ejer kredsen.

- 100 Udtrædelsen var foranlediget af at Berlingske Media i juni 2011 havde opsagt sin aftale med Ritzau om levering af nyhedstjeneste. Da Ritzau meddelte virksomheden, at man betragtede opsigelsen som en opsigelse af ejerskabet i Ritzau, måtte Berlingske Media udtræde af Ritzau ved udgangen af 2011.

101 [...]

102 I forlængelse af Berlingske Medias opsigelse, benyttede Syddanske Medier K/S, Aktieselskabet Bornholms Tidende og Kjertemind Avis sig af en vedtægtsmæssig adgang til at opsigte deres ejerskab i Ritzau med 4 måneders varsel til en 1. januar, og de udtrådte således af Ritzau samtidig med Berlingske Media.

### 3.5 RITZAUS AFTALE MED METROXPRESS OM LEVERING AF NYHEDSTJENESTE

103 MetroXpress opsigde den 30. juni 2008 skriftligt sin daværende aftale med Ritzau om levering af nyhedstjeneste med henblik på at indgå i forhandlinger med Ritzau om en ny aftale. Opsigelsen skete med et kontraktmæssigt varsel på 12 måneder.

104 MetroXpress ønskede som udgangspunkt en billigere aftale og mulighed for kun at købe en del af Ritzaus nyhedstjeneste.

105 Da parterne afventede, at Ritzau skulle vedtage de forestående strukturelle ændringer i Ritzaus generelle nyhedstjeneste, aftalte parterne i første omgang at sætte forhandlingerne i bero.

106 Ritzau indledte herefter forhandlinger med MetroXpress om en ny og billigere aftale i starten af 2009.

107 Forhandlingerne delte sig på et tidligt tidspunkt i én forhandling om prisen for 2. halvår 2009 og en anden om prisen for 2010 og frem.

108 Ritzau fremsendte under forhandlingerne en række tilbudsmodeller til MetroXpress. Parterne nåede på grundlag af forhandlingerne om de fremsatte tilbud til enighed om at indgå en 4-årig aftale om levering af Ritzaus nyhedstjeneste, hvor MetroXpress fik en væsentlig rabat for 2. halvår af 2009 [...]. Endelig skulle aftalen fra den 1. januar 2010 også omfatte gratisavisen 24timer, som MetroXpress også udgiver.

109 MetroXpress anmodede som led i forhandlingerne om at der blev indsat en passus i den endelige aftale vedrørende opsigelse før aftalens udløb. Ritzau tilbød i forlængelse heraf i en mail af 6. maj 2009 til MetroXpress, at:

*”Vi indskriver i aftalen, at [...] samt at MetroXpress A/S efter tre år kan udtræde af aftalen mod betaling af et opsigelsesgebyr på kr. [...].”*

110 I en efterfølgende mail af 7. maj 2009 til MetroXpress begrundede Ritzau størrelsen af det foreslåede beløb således:



*”Det nye er, at Ritzau tilbyder en exit-mulighed af aftalen efter tre år. Beløbet skal ses i forhold til hvad Ritzau mister af indtægt ved at slippe jer før tid, ca. kr. [...]. I det lys er de kr. [...] passende.”*

- 111 Ritzau forhandlede herefter med MetroXpress indtil parterne nåede til frem til den udformning af MetroXpress’ adgang til opsigelse, som kom til udtryk i den endelige aftale, jf. nedenfor.
- 112 Den 15. maj 2009 indgik Ritzau på baggrund af de forudgående forhandlinger en ny leveringsaftale med MetroXpress. Aftalen har blandt andet følgende indhold<sup>5</sup>:

*”§ 2 DEN LEVEREDE NYHEDSTJENESTE*

*2.1. Ritzau forpligter sig til at levere Ritzaus Nyhedstjeneste til MetroXpress A/S. I 2. halvår 2009 er det kun udgivelsen metroxpress, der må benytte aftalens berettigelser.*

*(...)*

*§ 7 BETALING*

*7.1. For anvendelse af den under § 2 beskrevne Nyhedstjeneste til de under § 4 beskrevne anvendelsesområder betaler MetroXpress A/S til Ritzau en årlig abonnementsafgift, jævnfør bilag 1 [...]. I perioden 2010 til 2013 er årspris fast kr. [...] ekskl. moms.*

*(...)*

*7.5 [...]*

*(...)*

*§ 9 AFTALENS IKRAFTTRÆDEN OG VARIGHED*

*9.1 Nærværende aftale træder i kraft ved aftalens underskrift med virkning fra 1. juli 2009 og kan tidligst af hver af parterne opsiges med 12 måneders forudgående varsel til ophør med udgangen af 2013. Aftale kan med et standardvarsel ophæves efter henholdsvis to et halvt, tre eller fire år mod betaling af et opsigelsesgebyr. Se prisblad i bilag 1.*

*9.2 [...]*”

---

<sup>5</sup> Det i kontraktens § 9 omtalte standardvarsel findes ikke nærmere defineret noget sted i aftalen.

113 Aftalens bilag 1 indeholdt følgende prisblad:

*"Prisblad*

<i>Pris for MetroXpress i 2H 2009</i>	<i>kr. [...]</i>
---------------------------------------	------------------

<i>Samlet pris i 2010</i>	<i>kr. [...]</i>
<i>Samlet pris i 2011</i>	<i>kr. [...]</i>
<i>Samlet pris i 2012</i>	<i>kr. [...]</i>
<i>Samlet pris i 2013</i>	<i>kr. [...]</i>

<i>[...]</i>	<i>kr. [...]</i>
<i>[...]</i>	<i>kr. [...]</i>

<i>Opsigelsesgebyr efter to et halvt år</i>	<i>kr. [...]</i>
<i>Opsigelsesgebyr efter tre år</i>	<i>kr. [...]</i>
<i>Opsigelsesgebyr efter fire år</i>	<i>kr. [...]</i>

*[...]*

*Alle priser er ekskl. moms."*

114 [...]

115 [...]

### **3.6 HØRINGSSVAR**

116 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sendte den 16. maj 2012 udkast til afgørelse i høring hos Ritzau. Styrelsen har efterfølgende den 25. maj 2012 modtaget svar fra Ritzau.

117 Ritzaus bemærkninger til styrelsens udkast til afgørelse er opdelt i tre punkter, der vedrører:

- Markedsafgrænsningen,
- købspigten for interessenterne i Ritzau og
- Ritzaus aftale med MetroXpress.

#### **3.6.1 Markedsafgrænsningen**

118 Ritzau har bemærket, at virksomheden er uenig i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens markedsafgrænsning.

- 119 Ritzau har for det første anført, at styrelsen i sin markedsafgrænsning ikke i tilstrækkelig grad har taget hensyn til den teknologiske og kommercielle udvikling på mediemarkedet og relaterede markeder, herunder fremvæksten af internetbaserede nyhedssites, som i høj grad har overflødiggjort den vigtige rolle, som Ritzau tidligere havde med hensyn til at orientere nyhedsmedierne om nyhedsudviklingen.
- 120 Ritzau har for det andet anført, at styrelsen i sin markedsafgrænsning ikke i tilstrækkelig grad har taget hensyn til de manglende adgangsbarrierer for indtrængen på det marked, Ritzau agerer på, og den mulighed Ritzaus kunder har for at erstatte Ritzaus produkter med egenproduktion, samt den mulighed Ritzaus kunder har for at sælge deres produktion til andre af Ritzaus kunder. Ritzau har henvist til, at den hurtige fremvækst af Berlingske Nyhedsbureau er et markant eksempel herpå.
- 121 Ritzau har for det tredje anført, at Ritzau under alle omstændigheder ikke er dominerende på de enkelte produkter i den generelle nyhedstjeneste (henholdsvis Ritzau NU, Ritzau NET, Ritzau KORT og Ritzau Plus), særligt ikke i det omfang de sælges på stand-alone basis.
- 122 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er umiddelbart ikke enig heri.
- 123 Styrelsen bemærker, at forholdene på markedet for nyhedstjeneste efter styrelsens umiddelbare vurdering ikke har ændret sig på en sådan måde siden Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2005, at medievirksomheders egenproduktion af nyheder kan substituere Ritzaus nyhedstjeneste, men at det fortsat er nødvendigt for Ritzaus kunder at have adgang til en landsdækkende nyhedstjeneste, og at det ville indebære en kvalitetsforringelse for disse, hvis der ikke fandtes en landsdækkende nyhedstjeneste, jf. afsnit 4.1. Det vurderes derfor umiddelbart hverken at Ritzaus rolle med hensyn til at orientere nyhedsmedierne om nyhedsudviklingen er overflødiggjort, eller at Ritzaus kunders adgang til at sælge deres egen produktion af nyheder til andre af Ritzaus kunder kan substituere Ritzaus produktion af nyhedstjeneste.
- 124 Styrelsen bemærker dernæst, at Ritzau ved aftalen med selskabets interessenter om pligt for disse til at aftage den generelle nyhedstjeneste samt aftalen med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste efter styrelsens umiddelbare vurdering i alt bandt ca. [65-75] pct. af markedet for nyhedstjeneste til Ritzau, jf. afsnit 4.4.2. Det vurderes umiddelbart, at Ritzau dermed kan have skabt adgangsbarrierer for indtrængen på markedet for nyhedstjeneste, som kan have hindret potentielle konkurrerende virksomheder i at etablere sig på dette marked.

125 Da den aktuelle sag vedrører Ritzaus aftale med interessenterne om pligt for disse til at aftage den generelle nyhedstjeneste samt Ritzaus adfærd på markedet for nyhedstjeneste i relation til aftalen med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste, har styrelsen ikke fundet det nødvendigt at foretage en vurdering af, hvorvidt Ritzau er dominerende på de enkelte produkter i den generelle nyhedstjeneste, i det omfang de sælges på stand-alone basis.

### **3.6.2 Købspligten for interessenterne i Ritzau**

126 Ritzau er fremkommet med nogle faktuelle ændringsforslag. Disse er indarbejdet i afgørelsens tekst.

127 Ritzau har derudover bemærket, at man ikke bestrider, at man i praksis har forstået interessenternes aftale/praksis sådan at der har bestået en købspligt, men at det, som tidligere anført over for styrelsen, er Ritzaus opfattelse, at en sådan købspligt er fuldt lovlige.

128 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er umiddelbart ikke enig heri.

129 Interessenternes købspligt havde efter styrelsens umiddelbare vurdering til følge, at ca. [60-70] pct. af det samlede kundegrundlag på downstream markedet for nyheder var bundet til at aftage hele deres behov for nyhedstjeneste, eller en overvejende del heraf, fra Ritzau, og aftalen kan derfor umiddelbart have haft markedsafskærmende virkninger i forhold til aktuelle eller potentielle konkurrerende virksomheder på markedet for nyhedstjeneste, jf. afsnit 4.3.3.

130 Interessenternes købspligt havde derfor efter styrelsens umiddelbare vurdering karakter af en aftale, der mærkbart kan have haft til følge at begrænse konkurrencen på det nationale marked for nyhedstjeneste i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1.

### **3.6.3 Aftalen med MetroXpress**

131 Ritzau har bemærket, at virksomhedens aftale med MetroXpress ikke var uopsigelig, og at gebyret for førtidig opsigelse var så beskedent, at det ikke kan antages at have mærkbar betydning for MetroXpress eller for en eventuel konkurrent til Ritzau, som måtte ønske at overtage MetroXpress som kunde.

132 Ritzau har derfor anført, at aftalen med MetroXpress (eller de deri indeholdte "bindinger") derfor heller ikke kan antages at have eller have haft mærkbar indvirkning på konkurrencen.

133 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er umiddelbart ikke enig heri.

- 134 Ritzaus aftale med MetroXpress havde efter styrelsens vurdering karakter af en de facto eksklusiv aftale, som følge af Ritzaus position på markedet for nyhedstjeneste samt størrelsen af den mellem Ritzau og MetroXpress aftalte kontraktsum, jf. afsnit 4.4.2.
- 135 Den i aftalen indeholdte adgang til at opsige aftalen før udgangen af 2013, kom efter styrelsens umiddelbare vurdering ikke reelt til udtryk, som følge af at førtidig opsigelse var betinget af betaling af et opsigelsesgebyr, der efter styrelsens umiddelbare vurdering var af en væsentlig størrelse, set i forhold til den samlede kontraktsum.

## 4 VURDERING

### 4.1 MARKEDSAFGRÆNSNING

- 136 For at vurdere om der foreligger en konkurrencebegrænsende aftale i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1, og om der foreligger en adfærd i strid med konkurrencelovens § 11, stk. 1, er det nødvendigt at afgrænse det relevante marked. Det relevante marked består af det relevante produktmarked og det relevante geografiske marked.
- 137 Det følger af konkurrencelovens § 5 a og Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked<sup>6</sup>, at det relevante marked skal afgrænses på baggrund af undersøgelser af efterspørgsels- og udbudssubstitution – suppleret med undersøgelser af den potentielle konkurrence.
- 138 Konkurrencerådet definerede i Konkurrencerådets afgørelse vedrørende Ritzaus aftale om levering af nyhedstjeneste af 30. november 2005<sup>7</sup> det relevante produktmarked som markedet for landsdækkende telegramnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder. Styrelsen vurderede, at Ritzau var den eneste aktør på dette marked.
- 139 Konkurrencerådet afgrænsede det relevante geografiske marked til Danmark.
- 140 Konkurrencerådet definerede således i afgørelsen fra 2005 det relevante marked som *det nationale marked for landsdækkende dansksprogede telegramnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder* (herefter betegnet som det nationale marked for nyhedstjeneste).

#### 4.1.1 Det relevante produktmarked

- 141 Ved det relevante produktmarked forstås markedet for de produkter eller tjenesteydelser, som forbrugerne betragter som indbyrdes substituerbare på

---

<sup>6</sup> Kommissionens meddelelse af 9. december 1997 om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret (97/372/02), pkt. 14.

<sup>7</sup> Rådsmødet den 30. november 2005, Anmeldelse af Ritzaus aftale om levering af nyhedstjeneste. Sagen vedrørte Ritzaus anmeldelse til Konkurrencestyrelsen i 2005 af en aftale om levering af Ritzaus nyhedstjeneste til Konkurrencestyrelsen, der havde til formål opnå en ikke-indgrebserklæring efter konkurrencelovens § 11, stk. 5. Aftalen indeholdt vilkår om en begrænset brugsret og maksimal anvendelsesgraf, som Konkurrencestyrelsen fandt betænkelige i forhold til konkurrencelovens § 11. Ritzau afgav tilsagn med henblik på at imødekomme Konkurrencestyrelsens betænkeligheder ved aftalen, og Konkurrencerådet gjorde disse bindende ved sin afgørelse af den 30. november 2005.

grund af produkternes eller tjenesteydelsernes egenskaber, pris eller anvendelsesformål.<sup>8</sup>

- 142 Ved afgrænsningen af det relevante produktmarked skal der tages udgangspunkt i de produkter eller tjenesteydelser, som den mulige konkurrencebegrænsende adfærd vedrører. Dernæst skal det afgrænses hvilke øvrige produkter eller tjenesteydelser, der er substituerbare hermed.
- 143 Konkurrencerådet vurderede i sin afgørelse af 30. november 2005, at markedet for nyhedsproduktion kunne opdeles i to delmarkeder:
- Upstream markedet for nyheder: Produktion af nyhedstelegrammer, der anvendes som input til medievirksomhedernes udgivelser.
  - Downstream markedet for nyheder: Bearbejdning af nyheder til udgivelser, der målrettes de endelige forbrugere.
- 144 Konkurrencerådet vurderede endvidere, at Ritzau opererede på upstream markedet og således leverede nyheder til medievirksomhederne på downstream markedet.
- 145 Det relevante produktmarked defineredes som markedet for landsdækkende telegramnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder.
- 146 Ritzau opererer på flere beslægtede nyhedsmarkeder. Det vurderes dog, at kun markedet for nyhedstjeneste er af betydning for denne sag, da de dele af Ritzaus adfærd og aftaler, som styrelsen har undersøgt, vedrører dette marked.
- 147 Ritzau udgiver blandt andet en finansiel nyhedstjeneste igennem de helejede selskaber RB Børsen A/S og Nyhedsbureauet Direkt A/S. Styrelsen vurderer umiddelbart, at der er tale om en specialiseret nyhedstjeneste, som ikke er en del af det relevante marked for landsdækkende dansksprogede tekstnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder.
- 148 Ritzau har anført over for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forbindelse med nærværende sag, at det relevante marked har ændret sig markant siden 2005, og at markedet derfor skal afgrænses bredere, særligt på grundlag af en undersøgelse af muligheden for udbudssubstitution.

---

<sup>8</sup> Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret (97/C 372/03), pkt. 7.

- 149 Ritzau har blandt andet anført, at virksomheden oplever et betydeligt konkurrencepres fra særligt en række af Ritzaus væsentligste interessenter, og at disse derfor bør indgå i afgrænsningen af et større produktmarked. Som eksempel på disse væsentlige aktører, har Ritzau blandt andet henvist til medievirksomhederne DR, TV 2 og JP/Politikens Hus.
- 150 DR, TV 2 og JP/Politikens Hus er alle aktører på downstream markedet for nyheder. Det kan overvejes, om disse mediers egenproduktion kan substituere Ritzaus produktion af nyhedstjeneste. Ritzau har anført, at disse medievirksomheder alle har en stor stab af journalister og adgang til at producere og levere nyheder døgnet rundt.
- 151 Konkurrencerådet fandt i sin afgørelse af 30. november 2005, at medievirksomheders egenproduktion af nyheder ikke indgik på samme marked som produktion af nyhedstjeneste, idet det var nødvendigt for hovedparten af Ritzaus kunder at have adgang til en landsdækkende nyhedstjeneste, og at det ville indebære en kvalitetsforringelse for disse, hvis der ikke fandtes en landsdækkende nyhedstjeneste.
- 152 Styrelsen vurderer umiddelbart ikke, at forholdene på markedet for nyhedstjeneste har ændret sig på en sådan måde siden Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2005, at medievirksomheders egenproduktion af nyheder kan substituere Ritzaus nyhedstjeneste, men at det fortsat er nødvendigt for Ritzaus kunder at have adgang til en landsdækkende nyhedstjeneste, og at det ville indebære en kvalitetsforringelse for disse, hvis der ikke fandtes en landsdækkende nyhedstjeneste.
- 153 Det vurderes derfor umiddelbart ikke, at der er anledning til at udvide markedsafgrænsningen i forhold til Konkurrencerådets definition heraf i afgørelsen af 30. november 2005.<sup>9</sup>
- 154 Da Ritzaus tilsagn under alle omstændigheder imødekommer styrelsens betænkeligheder, har styrelsen ikke afgrænset det relevante produktmarked endeligt.

#### **4.1.2 Det relevante geografiske marked**

- 155 Ved det relevante geografiske marked forstås det område, hvor de involverede virksomheder udbyder eller efterspørger produkter eller tjenesteydelser, som har tilstrækkeligt ensartede konkurrencevilkår, og som

---

<sup>9</sup> Styrelsen vurderer dog at betegnelsen "tekstnyheder" i dag er mere tidssvarende end betegnelsen "telegramnyheder", som blev anvendt af Konkurrencerådet i afgørelsen af 30. november 2005. Denne betegnelse anvendes derfor i den aktuelle afgørelse.



kan skelnes fra de tilstødende områder, fordi konkurrencevilkårene der er meget anderledes.<sup>10</sup>

- 156 Konkurrencerådets fandt i sin afgørelse af 30. november 2005, at det relevante geografiske marked skulle afgrænses som nationalt.
- 157 Konkurrencerådet baserede for det første sin vurdering på, at Ritzaus nyhedstjeneste havde til opgave at sikre en bred dækning af diverse nationale og regionale begivenheder, hvorved kunderne opnåede et overblik over nyhedsstrømmen i Danmark, som ikke umiddelbart vurderedes at ville kunne opnås via en udenlandsk nyhedstjeneste.
- 158 Konkurrencerådet baserede for det andet sin vurdering på et hensyn til sproglige forhold. Det vurderedes, at det var afgørende for kundernes brug af nyhedstjenestens materiale, at nyhederne var udformet på dansk, da materialet blev anvendt direkte og indirekte i kundernes udgivelser.
- 159 Styrelsen vurderer umiddelbart, at hensynet til at kunne sikre en bred dækning af nationale og regionale begivenheder samt hensynet til sproglige forhold fortsat gør sig gældende i forbindelse med levering af nyhedstjeneste, og at markedet derfor fortsat skal afgrænses som nationalt.
- 160 Da Ritzaus tilsagn under alle omstændigheder imødekommer styrelsens betænkeligheder, har styrelsen ikke afgrænset det relevante produktmarked endeligt.

#### **4.1.3 Konklusion vedr. markedsafgrænsning**

- 161 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer umiddelbart, at det relevante marked i denne sag er det nationale marked for landsdækkende dansksprogede tekstnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder, som defineret i Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2005.
- 162 Ritzau har dog, som ovenfor nævnt, bestridt styrelsens umiddelbare afgrænsning af det relevante produktmarked.
- 163 Da styrelsens betænkeligheder imidlertid imødekommes ved Ritzaus tilsagn, har styrelsen undladt at foretage de nødvendige analyser med henblik på endeligt at fastlægge det relevante marked.

---

<sup>10</sup> Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret (97/C 372/03), pkt. 8.

#### 4.2 SAMHANDELSPÅVIRKNING

- 164 Det følger af Rådets forordning nr. 1/2003<sup>11</sup>, at det skal vurderes, om der er tale om en aftale eller en adfærd, der kan påvirke samhandlen mellem medlemsstater, jf. artikel 3, stk. 1. Såfremt der er samhandelspåvirkning, vil Ritzaus adfærd skulle vurderes efter både konkurrencelovens § 6 og § 11 samt traktatens artikel 101 og 102.
- 165 Udtrykket "*samhandelen mellem medlemsstater*" indeholder ikke et krav om, at der skal foreligge en begrænsning af handelen mellem medlemsstaterne. Det er tilstrækkeligt, at handelsmønstrene mellem medlemsstater kan blive påvirket mærkbart. Samhandelen vil også kunne blive påvirket, når en aftale medfører en stigning i samhandelen.<sup>12</sup>
- 166 Det fremgår af meddelelsen om samhandelsvirkning, at en aftale eller en adfærd særligt vil kunne påvirke handelen mellem medlemsstater, når aftalen eller adfærden har markedsafskærmende virkninger, og således udelukker virksomheder fra andre medlemsstater fra at kunne trænge ind på det relevante nationale marked.
- 167 I Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2005 fandt Konkurrencerådet ikke, at Ritzaus adfærd ville være medvirkende til, at det ville blive sværere for andre virksomheder at trænge ind på det danske marked for landsdækkende dansksprogede tekstnyheder, end det var på daværende tidspunkt. Rådet lagde i den forbindelse særligt vægt på den sproglige adgangsbarriere.
- 168 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer heller ikke i forhold til den aktuelle sag hverken, at Ritzaus aftale med interessenterne om købspligt har kunnet, eller at Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste kan påvirke samhandlen mærkbart mellem medlemsstater i sig selv, da Ritzau ikke gør eller har gjort det sværere at trænge ind på det relevante danske marked, end det i forvejen er.
- 169 Det vurderes umiddelbart, at det fortsat vil være nødvendigt at etablere sig i Danmark for at levere dansksprogede nyheder til det danske marked, idet der – ud over den rent sproglige barriere – kræves en lokal tilstedeværelse for at sikre virksomheden et nært kendskab til for eksempel danske kulturelle og politiske forhold.
- 170 Det vurderes derfor umiddelbart, at der ikke i nærværende sag kan påvises forhold, der påvirker samhandelen mellem medlemsstater mærkbart, og at

---

<sup>11</sup> Rådets forordning nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 (nu art. 101 og 102).

<sup>12</sup> Kommissionens meddelelse om retningslinjer vedrørende begrebet påvirkning af handelen i traktatens artikel 81 og 82, pkt. 77 (2004/C 101/07).

Ritzaus adfærd derfor alene skal behandles efter konkurrencelovens § 6 og § 11 og ikke efter reglerne i traktatens artikel 101 og 102.

#### 4.3 KONKURRENCELOVENS § 6

- 171 Konkurrencelovens § 6 vedrører aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder.
- 172 Det er efter konkurrencelovens § 6, stk. 1 forbudt for virksomheder at indgå aftaler, der har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen mærkbart.
- 173 § 6, stk. 1 indeholder som udgangspunkt 4 betingelser, der alle skal være opfyldte, for at en aftale kan være omfattet af forbuddet. Der skal være tale om i) erhvervsvirksomheder, der ii) indgår en aftale/indgår en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder/udøver samordnet praksis, som iii) har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen iv) mærkbart.
- 174 Aftaler mv., som er omfattet af bagatelreglerne i konkurrencelovens § 7, vil desuden falde uden for forbuddet i § 6.
- 175 Det vil i det følgende blive vurderet, hvorvidt Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste umiddelbart opfyldte de 4 betingelser i konkurrencelovens § 6, og herefter om aftalen er omfattet af bagatelreglerne konkurrencelovens § 7.
- 176 Da Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens betænkeligheder ved Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste imødekommes ved Ritzaus tilsagn, har styrelsen ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt aftalen havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen på markedet for nyhedstjeneste. Vurderingen nedenfor har derfor alene karakter af en umiddelbar vurdering.

##### 4.3.1 Virksomhedsbegrebet

- 177 Virksomhedsbegrebet i konkurrenceloven skal fortolkes bredt, jf. lovens § 2, stk. 1, hvorefter loven omfatter "*enhver form for erhvervsvirksomhed*". I forarbejderne til loven er det yderligere præciseret, at erhvervsvirksomhed skal fortolkes som "*enhver økonomisk aktivitet, der foregår i et marked for varer og tjenester.*"<sup>13</sup>
- 178 Denne fortolkning er i overensstemmelse med EU-praksis, hvor Domstolen har fastslået, at "*Begrebet erhvervsvirksomhed omfatter enhver enhed, som*

---

<sup>13</sup> Forarbejderne til lov nr. 384 af 6. oktober 1997, FT 1996/97, tillæg A, side 3653.

*udøver økonomisk virksomhed uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde.”<sup>14</sup>*

- 179 Ritzau leverer nyheder og information til de fleste danske dagblade, DR, TV2, mange af de største danske virksomheder og organisationer samt en række mindre medieudgivere.
- 180 Konkurrencerådet fandt i sin afgørelse af 30. november 2005, at Ritzau havde karakter af en erhvervsvirksomhed, der var omfattet af konkurrenceloven, jf. lovens § 2, stk. 1. Styrelsen vurderer i forbindelse med den aktuelle sag ikke, at der i den mellemliggende periode er sket ændringer i Ritzaus aktiviteter, som giver anledning til at ændre denne vurdering.
- 181 Det vurderes derfor, at Ritzau fortsat har karakter af en erhvervsvirksomhed i henhold til konkurrencelovens § 2, stk. 1, og at Ritzau således er omfattet af konkurrencelovens regler.

#### **4.3.2 Aftale, vedtagelse eller samordnet praksis**

- 182 Det konkurrenceretlige aftalebegreb er bredere end det traditionelle obligationsretlige aftalebegreb og omfatter både skriftlige og mundtlige aftaler, udtrykkelige og stiltiende aftaler, herunder opnået enighed om en samordnet adfærd.
- 183 Det afgørende for om der foreligger en aftale i konkurrencelovens forstand, er, at mindst to virksomheder har givet udtryk for en fælles eller samstemmende vilje til at optræde på markedet på en bestemt måde. Det er derimod ikke afgørende, hvordan den samstemmende vilje kommer til udtryk, når blot den afspejler den enighed, virksomhederne har opnået om at optræde på en bestemt måde.<sup>15</sup>
- 184 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at interessenterne i Ritzaus Bureau I/S indtil omdannelsen af Ritzaus Bureau I/S til et aktieselskab i 2012 var forpligtet til at aftage Ritzaus produkt den generelle nyhedstjeneste, det vil sige før 2010 den generelle nyhedstjeneste, fra 2010-2011 Mediehuspakke I eller Mediehuspakke II og fra 2012 Ritzau Basis.<sup>16</sup>
- 185 Det vurderes, at interessenternes købspligt indirekte kunne udledes af den måde, som Ritzau praktiserede vedtægterne for selskabet på, og af praksis i selskabet.

---

<sup>14</sup> Domstolens dom af 23. april 1991 i sag C-41/90, Höfner og Elser, præmis 21.

<sup>15</sup> Rettens afgørelse i T-41/96, Bayer, præmis 69.

<sup>16</sup> I det følgende bruges betegnelsen ”den generelle nyhedstjeneste” som en samlebetegnelse for interessenternes pligt til hhv. før 2010 at købe den generelle nyhedstjeneste, i perioden 2010-2011 at købe Mediehuspakke I eller Mediehuspakke II og fra 2012 at købe Ritzau Basis.

186 Det fulgte af pkt. 22 i vedtægterne for Ritzaus Bureau I/S, at:

*"I de tilfælde, hvor der kan blive tale om udlodning af interessentskabets formue til andre end kreditorer, bliver formuen at udlodde mellem interessenterne i samme forhold, som disse har bidraget til interessentskabets drift gennem betaling for den generelle nyhedstjeneste i løbet af de sidste 5 regnskabsår."*

187 Derudover fulgte det af vedtægternes pkt. 24 vedrørende en interessents udtræden blandt andet, at:

*"Den opgørelse, der optages pr. udtrædelsesdagen, danner grundlaget for opgørelsen af den eller de udtrædendes økonomiske mellemværende med interessentskabet. Udviser opgørelsen et tilsvarende for de udtrædende, vil dette være at udrede kontant inden 3 måneder, efter at opgørelsen er meddelt den udtrædende."*

188 Ritzau praktiserede vedtægternes pkt. 22 og 24 således, at den enkelte interessents ejerandel i Ritzau ved dennes udtræden blev opgjort i forhold til hvor meget interessenten havde bidraget med til interessentskabets drift i løbet af de sidste 5 regnskabsår. Hvis interessenten ikke havde abonneret på den generelle nyhedstjeneste i 5 regnskabsår før sin udtræden, medførte dette, at den opgjorte ejerandel, og dermed det beløb som interessenten ville få udbetalt, ville være mindre, end hvis interessenten havde abonneret på den generelle nyhedstjeneste i de sidste 5 regnskabsår. Havde interessenten slet ikke abonneret på den generelle nyhedstjeneste i de sidste 5 regnskabsår før sin udtræden, ville der ikke blive udbetalt noget beløb.

189 Interessenternes købspligt var dog ikke først og fremmest baseret på vedtægtsbestemmelserne for Ritzau, men fulgte i højere grad af selskabets praksis.

190 Det kan udledes af oplæg til bestyrelsesmøder i Ritzau og af referater herfra, jf. afsnit 3.4 ovenfor, at interessenterne særligt i kraft af praksis i selskabet var pålagt en pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste.

191 Styrelsen vurderer endelig, at tilstedeværelsen af købspligten bekræftes af at Berlingske Media måtte udtræde af Ritzau pr. 31. december 2011, som følge af at virksomheden havde opsagt sit abonnement på den generelle nyhedstjeneste.

192 Det vurderes, at interessenternes købspligt havde karakter af en aftale mellem Ritzau og interessenterne i konkurrenceretlig forstand.

- 193 Ritzau har tiltrådt styrelsens vurdering af, at der var indgået en aftale mellem Ritzau og interessenterne om pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste.
- 194 Købspligten blev ophævet samtidig med den selskabsretlige omdannelse af Ritzau i marts 2012.
- 195 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer umiddelbart, at Ritzau, indtil selskabet den 29. marts 2012 blev omdannet til aktieselskab, i selskabsretlig forstand havde karakter af et andelselskab i henhold til definitionen heraf i § 4 i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, idet interessenterne deltog i virksomheden som aftagere, og idet et eventuelt afkast i henhold til pkt. 22 i selskabets vedtægter skulle fordeles blandt interessenterne i forhold til deres andel i selskabets omsætning.
- 196 Styrelsen har på det grundlag tidligere i sagsforløbet overvejet, hvorvidt Ritzaus aftale med interessenterne om købspligt havde karakter af en intern aftale i en andelsvirksomhed, jf. bekendtgørelsen om aftaler mv. inden for samme virksomhed eller koncern<sup>17</sup>, og dermed ikke var omfattet af konkurrencelovens § 6, jf. § 5, stk. 1.
- 197 Undtagelsesreglen i konkurrencelovens § 5, stk. 1 omfatter i henhold til § 2, nr. 3 i bekendtgørelsen om aftaler mv. inden for samme virksomhed eller koncern *"interne aftaler i andelsvirksomheder, såfremt de er begrænset til, hvad der er nødvendigt for at sikre en tilfredsstillende drift af andelsvirksomheden og opretholde en kontraheringsstyrke."* I henhold til bekendtgørelsens § 5, stk. 2 skal begrebet *"interne aftaler"* forstås som *"aftaler m.v. indgået mellem andelsvirksomheden som sådan og dens medlemmer eller aftaler mv. mellem medlemmerne indbyrdes, f.eks. om medlemmernes indbyrdes hæftelse, stemmegivning og repræsentation i andelsvirksomheden, og som ikke har mærkbare virkninger for andre end medlemmerne og andelsvirksomheden."*
- 198 Styrelsen vurderer umiddelbart, at Ritzaus aftale med interessenterne har mærkbare virkninger for andre end medlemmerne og Ritzau, og at aftalen således er omfattet af konkurrencelovens regler, idet undtagelsesreglen i § 5, stk. 1 ikke finder anvendelse. Da styrelsens betænkeligheder i deres helhed imidlertid imødekommes ved Ritzaus tilsagn, har styrelsen ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt den foreliggende aftale var undtaget fra konkurrencelovens regler i henhold til lovens § 5, stk. 1.
- 199 Styrelsen har endvidere tidligere i sagsforløbet overvejet, om et påbud over for Ritzau om ophævelse af interessenternes pligt til at aftage den generelle

---

<sup>17</sup> Bekendtgørelse nr. 1029 af 17. december 1997 om aftaler m.v. inden for samme virksomhed eller koncern.

nyhedstjeneste ville stride imod andelsformålet, som det kommer til udtryk i § 4 i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder<sup>18</sup>.

- 200 Andelsformålet, der kommer til udtryk i § 4 i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, består i at andelsselskabet virker til fremme af deltagernes fælles interesser gennem deres deltagelse i virksomheden som aftagere, leverandører eller lignende, og at et eventuelt afkast fordeles blandt medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen eller bliver indestående i virksomheden.
- 201 Da styrelsens betænkeligheder i deres helhed imødekommes ved Ritzaus tilsagn, er det dog ikke fundet nødvendigt at foretage en nærmere vurdering af hvorvidt et påbud over for Ritzau om ophævelse af interessenternes pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste ville stride imod andelsformålet. Denne vurdering er endvidere ikke længere nødvendig, da Ritzau er omdannet til et aktieselskab.

#### **4.3.3 Til formål eller til følge at begrænse konkurrencen**

- 202 En aftale, vedtagelse eller samordnet praksis omfattes kun af forbuddet i konkurrencelovens § 6, hvis den direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.
- 203 Vurderingen af hvorvidt en aftale har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen skal ske efter en objektiv vurdering af aftalens indhold set i lyset af den retlige og økonomiske sammenhæng, som aftalen indgås i.<sup>19</sup>
- 204 Aftaler med et konkurrencebegrænsende formål er aftaler, der ifølge selve deres natur er egnet til at begrænse konkurrencen. Hvis en aftale har et konkurrencebegrænsende formål, er det ikke nødvendigt at påvise konkrete virkninger på markedet.<sup>20</sup>
- 205 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste indeholdt både horisontale og vertikale aspekter.
- 206 Styrelsen vurderer umiddelbart, at aftalen i konkurrenceretlig forstand horisontalt var at betragte som en *fælles indkøbsaftale*, hvor Ritzau fungerede

---

<sup>18</sup> Lov nr. 559 af 19. maj 2010, Bekendtgørelse af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

<sup>19</sup> Bl.a. Domstolens dom af 15. september 1998 i de forenede sager T-374/94 m.fl., European Night Services m.fl. mod Kommissionen, præmis 136 med henvisninger

<sup>20</sup> Kommissionens retningslinjer for anvendelsen af artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på horisontale samarbejdsaftaler (2011/C 11/01), pkt. 24.

som et joint venture. Aftalen var efter styrelsens umiddelbare vurdering vertikalt at betragte som en aftale om *mærkeeksklusivitet* i form af en aftale om *eksklusiv købsforpligtelse*.

- 207 Kommissionen har i de horisontale retningslinjer<sup>21</sup> defineret indkøbsaftaler som aftaler om fælles indkøb af produkter, jf. retningslinjernes pkt. 194. Fælles indkøb kan blandt andet foretages af et selskab, som parterne kontrollerer i fællesskab.
- 208 I henhold til de horisontale retningslinjer skal vurderingen af en indkøbsaftale foretages som en to-trinsanalyse, jf. retningslinjernes pkt. 195. For det første skal den horisontale aftale mellem interessenterne vurderes efter principperne i retningslinjerne, og kun hvis denne vurdering fører til den konklusion, at købspligten ikke skaber konkurrenceproblemer, skal der foretages en vurdering af den vertikale aftale.
- 209 Styrelsen vurderer umiddelbart ikke, at den *horisontale* aftale mellem interessenterne om et indkøbsfællesskab havde hverken til formål eller til følge at begrænse konkurrencen mellem interessenterne, hverken på upstream eller downstream markedet for nyheder.
- 210 For så vidt angår de *vertikale* aspekter aftalen, har styrelsen indledningsvist foretaget en umiddelbar vurdering af hvorvidt Kommissionens vertikale gruppefritagelsesforordning fandt anvendelse på aftalen.<sup>22</sup>
- 211 Den vertikale gruppefritagelse finder efter styrelsens vurdering ikke anvendelse på den foreliggende aftale, da Ritzau har en markedsandel på mere end 30 pct. af det nationale marked for nyhedstjeneste, idet virksomheden leverer nyhedstjeneste til stort set alle danske dagblade samt DR og TV 2, jf. gruppefritagelsens pkt. artikel 3, stk. 1.
- 212 Det skal derfor vurderes individuelt hvorvidt de vertikale aspekter i Ritzaus aftale med interessenterne havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1.
- 213 Ritzaus aftale med interessenterne havde efter styrelsen umiddelbare vurdering karakter af en aftale om *mærkeeksklusivitet* i form af en aftale om *eksklusiv købsforpligtelse*.

---

<sup>21</sup> Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af artikel 101 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på horisontale samarbejdsaftaler (2011/C 11/01).

<sup>22</sup> Kommissionens forordning nr. 330/210 af 20. april 2010 om anvendelse af artikel 101, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis. Forordningen finder iht. bkg. Nr. 739 af 23. juni 2010 om gruppefritagelse for kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis tilsvarende anvendelse på aftaler og samordnet praksis omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1, jf. stk. 3.



- 214 En aftale om eksklusiv købsforpligtelse indebærer en forpligtelse for en køber til at dække hele eller en væsentlig del af sit behov for varer eller tjenesteydelser hos en enkelt leverandør.<sup>23</sup>
- 215 Styrelsen baserer sin umiddelbare vurdering på, at den generelle nyhedstjeneste indholdsmæssigt var et sådant omfang, at den opfyldte hele eller en væsentlig del af interessenternes behov for nyhedstjeneste. Styrelsen har i sin vurdering blandt andet lagt vægt på, at interessenterne overholdt købspligten og ikke købte nyhedstjeneste hos andre nyhedsbureauer end Ritzau. Aftalen indebar efter en umiddelbar vurdering dermed reelt, at interessenterne dækkede hele deres behov for nyhedstjeneste hos Ritzau.
- 216 Styrelsen har i sin vurdering endvidere lagt vægt på, at da Berlingske Media i 2011 op sagde sit abonnement på den generelle nyhedstjeneste, meddelte Ritzau virksomheden, at man betragtede opsigelsen som en opsigelse af ejerskabet i Ritzau. Ritzau måtte derfor på det grundlag udtræde af Ritzau pr. 31. december 2011. Ritzau sanktionerede således Berlingske Medias opsigelse af den generelle nyhedstjeneste.
- 217 Styrelsen vurderer umiddelbart ikke, at Ritzaus aftale med interessenterne om mærkeeksklusivitet havde til *formål* at begrænse konkurrencen. Det skal derfor vurderes om aftalen umiddelbart kan have haft *til følge* at begrænse konkurrencen på markedet for nyhedstjeneste.
- 218 I henhold til Kommissionens vertikale retningslinjer kan mærkeeksklusivitet have direkte følger for interbrandkonkurrencen ved blandt andet at give anledning til at konkurrerende og potentielle leverandører kan blive udelukket fra markedet, jf. retningslinjernes pkt. 130.
- 219 Alle danske dagsblade, som benytter sig af en nyhedstjeneste, køber tjenesten hos Ritzau (siden 2012 dog med undtagelse af de dagblade, som er koncernforbundet med Berlingske Media). Hovedparten af de dagblade, som køber nyhedstjeneste hos Ritzau, var tillige interessenter i selskabet.
- 220 Styrelsen vurderer, at Ritzaus omsætning med interessenterne i 2011 udgjorde ca. [60-70] pct. af den samlede omsætning på det relevante marked. I 2010 var dette tal højere og udgjorde ca. [65-75] pct. af det relevante marked.<sup>24</sup>

---

<sup>23</sup> Kommissionens meddelelse om retningslinjer for vertikale begrænsninger (2010/C 130/01).

<sup>24</sup> Vurderingerne baserer sig på oplysninger, som styrelsen har modtaget fra hhv. Ritzau og Newspaq om virksomhedernes omsætning i 2010 og 2011. Ritzau har oplyst, at virksomhedens omsætning for salg af mediehuspakkerne i 2010 i alt udgjorde knap [...] mio. kr. og at omsætningen for salg af mediehuspakkerne til interessenterne heraf udgjorde godt

- 221 Der kan argumenteres for, at interessenternes pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste dermed reelt betød, at kun MetroXpress (dog først fra 2014, jf. afsnit 4.4), TV2 samt et par mindre dagblade og tv-kanaler var frie kunder, som øvrige virksomheder på det nationale marked for nyhedstjeneste, kunne konkurrere om.
- 222 Interessenterne havde dog i henhold til Ritzaus vedtægter mulighed for at udtræde af interessentskabet med et varsel på 6 måneder til en 1. januar, dvs. med et varsel på op til reelt 18 måneder, og dermed være frie til at vælge et alternativt nyhedsbureau.
- 223 Der kan argumenteres for, at Ritzaus aftale med interessenterne, som følge af den enkelte interessents adgang til at opgive sit ejerskab med et varsel på op til 18 måneder, ikke gjorde det vanskeligere for konkurrenterne at vinde kunder fra Ritzau.
- 224 Styrelsen vurderer dog umiddelbart ikke, at interessenternes adgang til opsigelse med en frist på op til 18 måneder indebar, at Ritzaus interessenter var frie kunder, som konkurrerende virksomheder på det relevante marked frit kunne konkurrere om.
- 225 Styrelsen vurderer derimod, at Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste kan have haft til følge, at en stor del af det samlede kundegrundlag på downstream markedet var bundet til at aftage deres samlede behov for nyhedstjeneste eller en væsentlig del heraf fra Ritzau, og at aftalen dermed kan have haft markedsafskærmende virkninger i forhold til aktuelle eller potentielle konkurrerende virksomheder på markedet for nyhedstjeneste.
- 226 Det vurderes endvidere umiddelbart, at Ritzau har en historisk position på det nationale marked for nyhedstjeneste som det største nyhedsbureau i Danmark, som en række instanser foretrækker at udtale sig til, og som hovedparten af alle danske dagblade er kunder hos.
- 227 Konkurrencerådet vurderede i sin afgørelse af 30. november 2005, at Ritzau havde karakter af et "statsligt nyhedsbureau", idet en række instanser foretrak at udtale sig til Ritzau frem for til mindre medievirksomheder.
- 228 Konkurrencestyrelsen vurderer umiddelbart, at Ritzaus position på markedet for nyhedstjeneste kan indebære en hindring for at andre virksomheder kan

---

[...] mio. kr. I 2011 udgjorde Ritzaus omsætning for salg af mediehuspakkerne i alt godt [...] mio. kr. mens omsætningen for salg af mediehuspakkerne til interessenterne heraf udgjorde godt [...] mio. kr. Newspaq har oplyst, at virksomhedens samlede omsætning i både 2010 og 2011 udgjorde ca. [...] mio. kr., og at hele denne omsætning vedrører generel nyhedstjeneste.

etablere sig på det nationale marked for nyhedstjeneste. Ritzaus markedsposition kan betyde, at en konkurrerende virksomhed skal tilbyde en generel nyhedstjeneste, der indholdsmæssigt og kvalitetsmæssigt kan konkurrere med både Ritzaus generelle nyhedstjeneste og Ritzaus samfundsmæssige position.

- 229 Det vurderes umiddelbart, at Ritzaus position på markedet for nyhedstjeneste således i sig selv kan have medført markedsafskærmende virkninger i forhold til aktuelle eller potentielle konkurrerende virksomheder på markedet for nyhedstjeneste, og at interessenternes pligt til at aftage den generelle nyhedstjeneste kan have medført yderligere markedsafskærmende virkninger.
- 230 Det vurderes umiddelbart på ovenstående grundlag sammenfattende, at Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at aftage den generelle nyhedstjeneste kan have haft til følge at begrænse konkurrencen på det nationale marked for nyhedstjeneste i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1.
- 231 Styrelsen har dog ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt aftalen havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen på det relevante marked, da Ritzaus tilsagn under alle omstændigheder imødekommer styrelsens betænkeligheder.
- 232 Ritzaus ophævede interessenternes købspligt samtidig med den selskabsretlige omdannelse af Ritzaus i marts 2012. Styrelsen vurderer, at den aktuelle sag uanset denne ophævelse skal afsluttes med tilsagn, da Ritzaus tilsagn indebærer at virksomheden i en fremtidig periode på 5 år fra afgangens dato ikke vil kunne genindføre en forpligtelse for selskabets ejere til at købe den generelle nyhedstjeneste. Dermed vil tilsagnene sikre at det også fremadrettet – i en periode på 5 år – sikres, at andre aktører vil kunne trænge ind og ekspandere på markedet.

#### **4.3.4 Mærkbar konkurrencebegrænsning**

- 233 Det er endvidere en betingelse for at forbuddet i konkurrencelovens § 6 finder anvendelse, at konkurrencebegrænsningen er mærkbar, det vil sige at den er egnet til at påvirke konkurrencen på det relevante marked i et vist omfang.
- 234 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer umiddelbart, at Ritzaus ved aftalen med interessenterne om pligt til at aftage den generelle nyhedstjeneste bandt ca. [60-70] pct. af downstream markedet til Ritzaus. Styrelsen vurderer derudover umiddelbart, at Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste yderligere betød at Ritzaus afskærmede i alt ca. [65-75] pct. af downstream markedet, jf. afsnit 4.4.2 nedenfor. Disse forhold kan efter styrelsens umiddelbare vurdering have hindret potentielle

konkurrerende virksomheder i at etablere sig på det nationale marked for nyhedstjeneste.

- 235 Det vurderes, at der på dette grundlag kan argumenteres for, at Ritzaus aftale med interessenterne, set i lyset af Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste, mærkbart havde til følge at begrænse konkurrencen på det nationale marked for nyhedstjeneste. Styrelsen har dog ikke foretaget en endelig vurdering heraf, da styrelsens betænkeligheder ved aftalen under alle omstændigheder imødekommes ved Ritzaus tilsagn.

#### **4.3.5 Konklusion vedr. konkurrencelovens § 6**

- 236 Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens umiddelbare vurdering, at Ritzaus aftale med interessenterne om pligt for disse til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste kan have haft til følge at begrænse konkurrencen mærkbart på det nationale marked for landsdækkende dansksprogede tekstnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder, i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1.
- 237 Der er dog ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt den pågældende aftale havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen mærkbart, da styrelsens betænkeligheder ved aftalen under alle omstændigheder imødekommes ved Ritzaus tilsagn.

#### **4.3.6 Bagatelgrænsen i konkurrencelovens § 7**

- 238 Det følger af konkurrencelovens § 7, at visse konkurrencebegrænsende aftaler er undtaget fra forbuddet i § 6, stk. 1 hvis de deltagende virksomheder har i) en samlet årlig omsætning på under 1 mia. kr. og en samlet markedsandel for den pågældende vare eller tjenesteydelse på under 10 pct., eller ii) en samlet årlig omsætning på under 150 mio. kr.
- 239 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer på grundlag af den umiddelbare markedsafgrænsning ovenfor i afsnit 4.1, at Ritzau i sig selv har en markedsandel på væsentligt over 10 pct. på det nationale marked for nyhedstjeneste.
- 240 Styrelsen vurderer derfor, at allerede fordi Ritzau har en markedsandel på over 10 pct. på det relevante marked, finder bagatelreglen i konkurrencelovens § 7 ikke anvendelse.

#### **4.4 KONKURRENCELOVENS § 11**

- 241 Det er efter konkurrencelovens § 11, stk. 1 forbudt for en eller flere virksomheder at misbruge en dominerende stilling.

- 242 Der er således to betingelser, der skal være opfyldt for, at forbuddet i § 11, stk. 1 finder anvendelse. Der skal være tale om, i) at en eller flere virksomheder besidder en dominerende stilling på det relevante marked, og ii) at den dominerende stilling misbruges. Den udøvede adfærd må derudover ikke være objektivt begrundet.
- 243 Det vil i det følgende blive vurderet, hvorvidt Ritzaus aftale med MetroXpress om køb af den generelle nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013 umiddelbart opfylder betingelserne for at anse en adfærd for omfattet af forbuddet i konkurrencelovens § 11.
- 244 Da Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens betænkeligheder i forhold til den foreliggende aftale mellem Ritzau og MetroXpress i det hele imødekommes ved Ritzaus tilsagn, har styrelsen ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt Ritzaus adfærd er omfattet af forbuddet i konkurrencelovens § 11.

#### 4.4.1 Dominerende stilling

- 245 En virksomhed har en dominerende stilling, når den indtager en økonomisk magtposition, som sætter den i stand til at hindre, at der opretholdes en effektiv konkurrence på det relevante marked, idet den kan anlægge en i betydeligt omfang uafhængig adfærd over for sine konkurrenter og kunder og i sidste instans over for forbrugerne.<sup>25</sup>
- 246 Der gælder i henhold til fællesskabspraksis<sup>26</sup> og lovbemærkningerne til konkurrenceloven<sup>27</sup> en formodning for at en virksomhed er dominerende, når den har en markedsandel på 50 pct. eller mere. En virksomhed vil dog kunne godtgøre, at den på grund af særegne forhold ikke er dominerende på det relevante marked, på trods af den høje markedsandel.
- 247 Konkurrencerådets fandt i sin afgørelse af 30. november 2005, at Ritzau havde en dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste. Konkurrencerådet baserede sin vurdering på, at der efter en undersøgelse af efterspørgsels- og udbudssubstitutionen ikke fandtes at være andre virksomheder på det nationale marked for nyhedstjeneste, og at Ritzau således havde en markedsandel på 100 pct. på dette marked.
- 248 Konkurrencerådet fandt i den forbindelse, at der var væsentlige adgangsbarrierer på markedet, som følge af at Ritzau var ejet af en væsentlig andel af aktørerne på downstream markedet.

---

<sup>25</sup> Bl.a. Domstolens dom af 9. november 1983 i sag 322/81, Michelin mod Kommissionen, præmis 30.

<sup>26</sup> Bl.a. Domstolens dom i sag C-62/86, AKZO Chemie mod Kommissionen, præmis 60.

<sup>27</sup> FT 1996/1997, tillæg A 3667, v.sp., og FT 1999/2000, tillæg B 1289, v.sp.

- 249 Ritzau har i forbindelse med den aktuelle sag bestridt over for styrelsen, at virksomheden har en dominerende stilling på markedet for nyhedstjeneste, idet markedet efter Ritzaus opfattelse har ændret sig markant siden 2005, og derfor skal afgrænses bredere end hidtil. Ritzau har i den forbindelse, forud for overtagelsen af Newspaq, tilkendegivet, at Newspaq var en reel konkurrent og et alternativ til Ritzau.
- 250 Berlingske Media har endvidere den 1. januar 2012 opstartet Berlingske Nyhedsbureau. [...].
- 251 Konkurrencerådets fandt i sin afgørelse af 30. november 2005 ikke at det ville rykke nævneværdigt ved Ritzaus position på markedet, såfremt det lagdes til grund, at Newspaqs nyhedstjeneste udgjorde en konkurrent til Ritzau på det relevante marked, da Ritzaus markedsandel i så fald ville kunne opgøres til ca. [90-100] pct.
- 252 Det vurderes i forbindelse med den aktuelle sag umiddelbart, at det fortsat ikke vil rykke nævneværdigt ved Ritzaus position på markedet for nyhedstjeneste, såfremt det lægges til grund, at Newspaq udgjorde en konkurrent, da det ikke ville rykke nævneværdigt ved Ritzaus markedsandel. Ritzau havde i så fald fortsat en markedsandel på markedet på ca. [80-90] pct. i 2011.<sup>28</sup>
- 253 Da det endnu ikke har været muligt for styrelsen at vurdere Berlingske Nyhedsbureaus markedsandel på markedet for nyhedstjeneste, har styrelsen ikke vurderet hvorvidt virksomhedens indtræden på markedet vil kunne få en væsentlig betydning for Ritzaus markedsandel på dette marked.
- 254 Ritzau har endvidere anført i forbindelse med den aktuelle sag, at blandt andet DR, TV 2 og JP/Politikens Hus er væsentlige aktører på markedet for nyhedstjeneste i kraft af deres egenproduktion af nyheder. Ritzau har i den forbindelse henvist til, at disse virksomheder alle har en stor stab af journalister og adgang til at producere og levere nyheder døgnet rundt.
- 255 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer dog ikke umiddelbart, at virksomheder som DR, TV 2 og JP/Politikens Hus er konkurrenter til Ritzau på markedet for nyhedstjeneste, da de ikke producerer *landsdækkende dansksprogede tekstnyheder, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder* eller markedsfører sådanne med henblik på salg til andre medievirksomheder, jf. styrelsens umiddelbare vurdering af afgrænsningen af

---

<sup>28</sup> Vurderingen er baseret på oplysninger fra hhv. Ritzau og Newspaq om virksomhedernes omsætninger i 2011 på markedet for nyhedstjeneste. Ritzaus omsætning på markedet udgjorde i 2011 ca. [...] mio., mens Newspaqs omsætning udgjorde ca. [...] mio.

det relevante marked ovenfor i afsnit 4.1. DR, TV 2 og JP/Politikens hus abonnerer desuden alle på Ritzaus generelle nyhedstjeneste.

- 256 Det vurderes endvidere, at der fortsat er væsentlige adgangsbarrierer på markedet for nyhedstjeneste, som følge af at Ritzau er ejet af en række væsentlige aktører på downstream markedet for nyheder.
- 257 Styrelsen vurderer på ovenstående grundlag umiddelbart ikke, at der er grundlag for at ændre den umiddelbare vurdering af Ritzaus markedsposition, som Konkurrencerådet foretog i sin afgørelse af 30. november 2005.
- 258 Sammenfattende vurderes det derfor umiddelbart, at Ritzau fortsat har en dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste i henhold til konkurrencelovens § 11.
- 259 Da Ritzaus tilsagn under alle omstændigheder imødekommer styrelsens konkurrenceretlige betænkeligheder, har styrelsen ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt Ritzau har en dominerende stilling på det relevante marked.

#### 4.4.2 Misbrug

- 260 Misbrugsbegrebet er et objektivt begreb, som består i, at den dominerende virksomhed anvender andre midler end i den normale konkurrence – unormal forretningsadfærd – som påvirker konkurrencen negativt.<sup>29</sup>
- 261 Det vil i det følgende afsnit blive vurderet umiddelbart hvorvidt Ritzau har misbrugt sin dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste ved aftalen med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013.
- 262 Ritzaus aftale med MetroXpress af 15. maj 2009 om levering af nyhedstjeneste havde blandt andet følgende indhold:

*”§ 2 DEN LEVEREDE NYHEDSTJENESTE*

*2.1. Ritzau forpligter sig til at levere Ritzaus Nyhedstjeneste til MetroXpress A/S. I 2. halvår 2009 er det kun udgivelsen metroxpress, der må benytte aftalens berettigelser.*

*(...)*

*§ 7 BETALING*

---

<sup>29</sup> Bl.a. Domstolens dom af 13. februar 1979 i sag 85/76, Hoffmann-La Roche mod Kommissionen, præmis 91.

7.1. For anvendelse af den under § 2 beskrevne Nyhedstjeneste til de under § 4 beskrevne anvendelsesområder betaler MetroXpress A/S til Ritzau en årlig abonnementsafgift, jævnfør bilag 1, [...]. I perioden 2010 til 2013 er årspris fast kr. [...] ekskl. moms.

(...)

7.5 [...]

(...)

#### § 9 AFTALENS IKRAFTTRÆDEN OG VARIGHED

9.1 Nærværende aftale træder i kraft ved aftalens underskrift med virkning fra 1. juli 2009 og kan tidligst af hver af parterne opsiges med 12 måneders forudgående varsel til ophør med udgangen af 2013. Aftale kan med et standardvarsel ophæves efter henholdsvis to et halvt, tre eller fire år mod betaling af et opsigelsesgebyr. Se prisblad i bilag 1.”

263 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer på grundlag af aftalens ordlyd, at aftalen som udgangspunkt reelt forpligter MetroXpress til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013, dvs. i 4,5 år fra aftalens indgåelse.

264 I henhold til prisbladet i aftalens bilag 1 er opsigelse fra MetroXpress' side betinget af betaling af et opsigelsesgebyr på kr. [...] ved opsigelse efter to et halvt år, kr. [...] ved opsigelse efter tre år og kr. [...] ved opsigelse efter fire år:

”Prisblad

Pris for MetroXpress i 2H 2009	kr. [...]
--------------------------------	-----------

Samlet pris i 2010	kr. [...]
Samlet pris i 2011	kr. [...]
Samlet pris i 2012	kr. [...]
Samlet pris i 2013	kr. [...]

[...]	kr. [...]
[...]	kr. [...]

Opsigelsesgebyr efter to et halvt år	kr. [...]
Opsigelsesgebyr efter tre år	kr. [...]
Opsigelsesgebyr efter fire år	Kr. [...]



[...]  
*Alle priser er ekskl. moms."*

- 265 Der kan argumenteres for, at Ritzau ved leveringsaftalen reelt har bundet MetroXpress til at aftage virksomhedens samlede behov for nyhedstjeneste fra Ritzau indtil udgangen af 2013, det vil sige i 4,5 år fra aftalens indgåelse, og at aftalen dermed har karakter af en *de facto eksklusivaf tale*.
- 266 Som nævnt ovenfor i afsnit 4.3.3, vurderede Konkurrencerådet i sin afgørelse af 30. november 2005, at Ritzau havde karakter af et "statsligt nyhedsbureau", idet en række instanser foretrak at udtale sig til Ritzau frem for til mindre medievirksomheder.
- 267 Styrelsen vurderer umiddelbart, at Ritzaus historiske position som det største nyhedsbureau i Danmark, som en række instanser foretrækker at udtale sig til, og som hovedparten af alle danske dagblade er kunder hos, skaber hindringer for at andre virksomheder kan etablere sig på det nationale marked for nyhedstjeneste. Andre virksomheder vil skulle tilbyde en generel nyhedstjeneste, der indholdsmæssigt og kvalitetsmæssigt kan konkurrere med både Ritzaus generelle nyhedstjeneste og Ritzaus samfundsmæssige position.
- 268 Styrelsen vurderer endvidere umiddelbart at den årlige kontraktsum for MetroXpress er af en sådan størrelse, at det ikke vil være rentabelt for MetroXpress samtidigt at aftage nyhedstjeneste fra en anden leverandør af nyhedstjeneste. Kontraktsummen udgør i henhold til aftalen kr. [...] fra 2010. [...].
- 269 Styrelsen vurderer på det grundlag umiddelbart, at Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste har virkninger som en eksklusiv købsforpligtelse.
- 270 Der kan dog omvendt argumenteres for, at MetroXpress i henhold til aftaleteksten har adgang til at opsige aftalen før udløbet af 2013 mod betaling af et opsigelsesgebyr.
- 271 Det følger imidlertid af fællesskabspraksis, at der ved vurderingen af en aftales virkning på det relevante marked skal tages hensyn til aftalens reelle

varighed.<sup>30</sup> Det er således afgørende, om muligheden for opsigelse kommer til udtryk i praksis.

- 272 Styrelsen vurderer umiddelbart, at opsigelsesgebyret på mellem kr. [...] og kr. [...], som MetroXpress i henhold til aftalens § 9 er forpligtet til at betale, såfremt aftalen opsiges før udgangen af 2013, udgør et væsentlig gebyr, set i forhold til at den årlige kontraktsum for 2010-2013 udgjorde kr. [...].
- 273 Styrelsen vurderer umiddelbart, at Ritzaus aftale med MetroXpress kan have betydet, at en eventuel konkurrent afhængigt af kontrakttidspunktet har skullet tilbyde MetroXpress levering af en tilsvarende nyhedstjeneste til en pris, der minimum var mellem kr. [...] og kr. [...] billigere, end hvad MetroXpress aftalte med Ritzau.
- 274 Det vurderes på det grundlag umiddelbart, at vilkåret i aftalens § 9 om at opsigelse tidligst kunne ske efter to et halvt, tre eller fire år mod betaling af et opsigelsesgebyr på henholdsvis kr. [...], kr. [...] eller kr. [...], kan have medført, at MetroXpress' adgang til at opsiges aftalen før udgangen af 2013 reelt ikke er kommet til udtryk i praksis.
- 275 Styrelsen vurderer dermed umiddelbart, at Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013 har karakter af en de facto eksklusivaftale, på trods af at aftalen indeholder en adgang for MetroXpress til at opsiges aftalen før udgangen af 2013.
- 276 I henhold til fællesskabspraksis omfatter forbuddet mod misbrug af dominerende stilling principielt enhver eksklusiv købsforpligtelse til fordel for en virksomhed, der indtager en dominerende stilling.<sup>31</sup>
- 277 Domstolen har slået fast, at det også udgør et misbrug af dominerende stilling, når en dominerende virksomhed forpligter en virksomhed til at aftage "en betydelig del" af dens behov hos den dominerende virksomhed.<sup>32</sup>
- 278 I Soda - Solvay slog Kommissionen fast, at en mængdeaftale, der i virkeligheden vedrører hele eller næsten hele kundens samlede behov kan

---

<sup>30</sup> Dom af 23. oktober 2003 i sag T-65/98, Van den Bergh Foods mod Kommissionen, præmis 105.

<sup>31</sup> Domstolens dom af 13. februar 1976 i sag 85/76, Hoffmann-La Roche mod Kommissionen, præmis 121.

<sup>32</sup> Domstolens dom af 13. februar 1976 i sag 85/76, Hoffmann-La Roche mod Kommissionen, præmis 89.

være omfattet af artikel 82 (nu artikel 102), især hvis den er af lang varighed.  
33

- 279 Det vurderes umiddelbart, at Ritzau ved aftalen med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste forpligtede MetroXpress til at aftage hele eller i hvert fald en væsentlig del af virksomhedens behov for nyhedstjeneste fra Ritzau i en periode på 4,5 år.
- 280 Særligt set i lyset af Ritzaus aftale med interessenterne om pligt til at abonnere på den generelle nyhedstjeneste, vurderer styrelsen umiddelbart at aftalen kan være egnet til at afskærme det nationale marked for levering af nyhedstjeneste, som følge af at Ritzau ved aftalen i en periode på 4,5 år har bundet en af de få virksomheder, der modtager nyhedstjeneste, men ikke var interessant i Ritzau. Styrelsen vurderer umiddelbart, at sådanne markedsafskærmende virkninger også kan have været sandsynlige.
- 281 Styrelsen vurderer, at konkurrencen på markedet for nyhedstjeneste var svækket forud for Ritzaus indgåelse af aftale med MetroXpress, som følge af Ritzaus aftale med selskabets interessenter om pligt til at købe den generelle nyhedstjeneste.
- 282 Ritzau afskærmede således efter styrelsens umiddelbare vurdering ca. [60-70] pct. af downstream markedet for nyheder ved sin aftale med interessenterne om pligt for disse til at abonnere på den generelle nyhedstjeneste, som var gældende indtil omdannelsen af selskabet i marts 2012, jf. ovenfor i afsnit 4.3.3.
- 283 Styrelsen vurderer umiddelbart, at Ritzau ved aftalen med MetroXpress bandt yderligere [0-5] pct. af markedet til virksomheden, så Ritzau dermed afskærmede i alt ca. [65-75] pct. af downstream markedet for nyheder.<sup>34</sup>
- 284 Der kan endvidere argumenteres for, at MetroXpress var en strategisk kunde for Ritzau, og at Ritzau derfor havde et incitament til at binde MetroXpress til Ritzau for en længere periode.
- 285 MetroXpress var en af de få medievirksomheder, som ikke var interessant i Ritzaus Bureau I/S. Dermed var virksomheden også en af de få frie kunder, som der kunne konkurreres om på markedet for nyhedstjeneste.
- 286 [...]

---

<sup>33</sup> Kommissionens beslutning af 13. december 2000 i COMP/33-133-C, Soda – Solvay, bemærkning 176.

<sup>34</sup> Vurderingerne baserer sig på oplysninger, som styrelsen har modtaget fra hhv. Ritzau og Newspaq om virksomhedernes omsætning på det relevante marked.

287 [...]

288 [...]

289 [...]

290 [...]

291 Styrelsen vurderer endvidere umiddelbart, at MetroXpress i aftalen fik en væsentlig rabat for 2. halvår 2009. Normalprisen for MetroXpress i 2. halvår var kr. [...]. Da MetroXpress ifølge aftalen med Ritzau af 15. maj 2009 kun skulle betale kr. [...] for 2. halvår af 2009, vurderes det umiddelbart, at MetroXpress fik en rabat på [...] pct. for 2. halvår 2009, i forhold til virksomhedens tidligere kontrakt med Ritzau.

292 Der kan argumenteres for, at den rabat for 2. halvår 2009, som MetroXpress opnåede ved aftalen, havde sammenhæng med at MetroXpress var en strategisk kunde for Ritzau.

293 På baggrund af ovenstående vurderer styrelsen umiddelbart, at MetroXpress var en strategisk kunde for Ritzau, og at Ritzau dermed havde et incitament til at binde MetroXpress til virksomheden i en årrække.

294 Det vurderes derfor sammenfattende, at Ritzau ved aftalen med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste til MetroXpress kan have misbrugt sin dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste i henhold til konkurrencelovens § 11, stk. 1.

295 Der er dog ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt Ritzaus adfærd er omfattet af konkurrencelovens § 11, stk. 1, da styrelsens betænkeligheder under alle omstændigheder imødekommes ved Ritzaus tilsagn.

#### **4.4.3 Konklusion vedr. konkurrencelovens § 11**

296 Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens umiddelbare vurdering, at Ritzau har en dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste, og at Ritzau kan have misbrugt denne stilling ved at indgå en de facto eksklusiv aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013.

297 Styrelsen har dog ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt Ritzau har en dominerende stilling på markedet for nyhedstjeneste, og af hvorvidt Ritzau i så fald har misbrugt denne stilling. Det skyldes, at styrelsens betænkeligheder ved Ritzaus adfærd under alle omstændigheder imødekommes ved de afgivne tilsagn.

#### 4.5 TILSAGN

- 298 Efter drøftelser med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har Ritzau afgivet tilsagn med henblik på at imødekomme styrelsens konkurrenceretlige betænkeligheder.
- 299 Ritzaus Bureau af 2012 A/S har 25. maj afgivet følgende tilsagn:

##### **Baggrund**

Konkurrencestyrelsen har den 14. juni 2011 fremsat betænkeligheder ved (1) den af Ritzaus Bureau I/S fastsatte pligt for Ritzaus Bureau I/S' interessenter til at købe den generelle nyhedstjeneste (for 2010 Mediehuspakken og for 2011-2012 Ritzau basis) og (2) uopsigelighedsperioden i en mellem Ritzaus Bureau I/S og MetroXpress Denmark A/S (herefter benævnt MetroXpress) af 15. maj 2009 indgået aftale om levering af nyhedstjenester ("MetroXpress-aftalen").

Interessenterne i Ritzaus Bureau I/S har på en generalforsamling den 29. marts 2012 besluttet at overdrage alle aktiviteter og aktiver i Ritzaus Bureau I/S til et aktieselskab, Ritzaus Bureau af 2012 A/S, med virkning fra 29. marts 2012. Interessenterne i Ritzaus Bureau I/S er herefter aktionærer i Ritzaus Bureau af 2012 A/S, og Ritzaus Bureau I/S er herefter under likvidation.

Ritzaus Bureau I/S og Ritzaus Bureau af 2012 A/S (tilsammen "Ritzau") har – uden præjudice for Ritzaus retsstilling, udover hvad der fremgår af tilsagnene, og uden at frafalde de indvendinger, Ritzau har gjort over for Konkurrencestyrelsen - erklæret sig villig til at afgive følgende tilsagn for at imødekomme styrelsens betænkeligheder:

##### **TILSAGN 1:**

Ritzau forpligter sig til at ophæve enhver pligt for sine aktionærer til at købe dansksprogede tekstnyheder fra Ritzau som betingelse for at være aktionær i selskabet, med samtlige dertil knyttede rettigheder, samt til ikke så længe tilsagnene er gældende at indføre eller pålægge sine aktionærer en sådan pligt.

##### **TILSAGN 2:**

Ritzau forpligter sig til senest 8 dage efter tilsagnenes ikrafttræden skriftligt at meddele MetroXpress Denmark A/S (herefter benævnt MetroXpress), at MetroXpress, uanset hvad der måtte være aftalt mellem Ritzau og MetroXpress, til enhver tid vil være berettiget til at opsige MetroXpress-aftalen med et varsel på 12 måneder til udgangen af en måned, uden at en sådan opsigelse udløser nogen særskilt betaling udover den løbende betaling for tjenesten i opsigelsesperioden.

### **Ikrafttræden og varighed**

Tilsagnene træder i kraft på tidspunktet for Konkurrencerådets afgørelse om at gøre tilsagnene bindende.

Tilsagnene er gældende i 5 år fra afgørelsens dato.

For Ritzaus Bureau af 2012 A/S:



Lars Vesterløkke

Chefredaktør og administrerende direktør

#### **4.5.1 Vurdering af tilsagn**

- 300 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurderer, at de af Ritzau afgivne tilsagn, fjerner styrelsens konkurrenceretlige betænkeligheder, der er rettet mod i) den af Ritzaus Bureau I/S fastsatte pligt for selskabets interessenter til at købe den generelle nyhedstjeneste, og ii) Ritzaus aftale med MetroXpress om levering af nyhedstjeneste til MetroXpress.
- 301 Ovenstående tilsagn 1 indebærer, at Ritzau forpligter sig til at ophæve enhver pligt for aktionærene i Ritzaus Bureau af 2012 A/S til at købe dansksprogede tekstnyheder fra Ritzau, som betingelse for at være aktionær i selskabet, med samtlige dertil knyttede rettigheder, samt til i en periode på 5 år fra datoen for denne afgørelse ikke at genindføre en sådan pligt.
- 302 Tilsagnet medfører, at den købspligt, som var gældende for interessenterne i Ritzaus indtil omdannelsen af selskabet til et aktieselskab, i alle tilfælde bortfalder, og at en tilsvarende købspligt for ejerne af Ritzaus Bureau af 2012 A/S i en periode på 5 år fra datoen for denne afgørelse ikke vil kunne pålægges aktionærene.
- 303 Det skal understreges, at tilsagn 1 ikke er til hinder for, at Ritzau kan indgå sædvanlige aftaler med selskabets aktionærer om levering af de i tilsagnet omhandlede dansksprogede tekstnyheder fra Ritzau til disse, så længe hverken indgåelsen eller ophøret af leveranceaftalen direkte eller indirekte har konsekvenser for aktionærens ret til at være aktionær i Ritzau, med samtlige dertil knyttede rettigheder, og så længe aftalen i øvrigt er forenelig med konkurrenceloven.

- 304 Ovenstående tilsagn 2 indebærer, at Ritzau forpligter sig til at ophæve vilkåret i aftalen med MetroXpress af 15. maj 2009 om at opsigelse inden udgangen af 2013 er betinget af betaling af et opsigelsesgebyr på kr. [...], kr. [...] eller kr. [...].
- 305 Tilsagn 2 indebærer derudover, at Ritzau i en periode på 5 år fra datoen for denne afgørelse forpligter sig til ikke at indgå aftale med MetroXpress om et opsigelsesvarsel for aftalen af 15. maj 2009 om levering af nyhedstjeneste, som er længere end 12 måneder til udgangen af en måned, samt til ikke at aftale at opsigelse er betinget af betaling af et særskilt opsigelsesgebyr, ud over den løbende betaling for den generelle nyhedstjeneste i opsigelsesperioden.
- 306 Tilsagnet medfører, at den reelle binding af MetroXpress til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013 ophæves. Ritzau vil derudover ikke kunne genindføre en sådan aftalemæssig binding af MetroXpress for den pågældende aftale i en periode på 5 år fra datoen for denne afgørelse. MetroXpress vil til enhver tid kunne opsiges aftalen med Ritzau om levering af nyhedstjeneste med et varsel på 12 måneder til udgangen af en måned, uden at en sådan opsigelse udløser nogen særskilt betaling ud over den løbende betaling for tjenesten i opsigelsesperioden.
- 307 Ritzau har endvidere tilkendegivet over for styrelsen, at der for Ritzaus eksisterende aftaler om levering af den generelle nyhedstjeneste (det vil sige for 2010-2011 Mediehuspakkerne og fra den 1. januar 2012 Ritzau Basis), med undtagelse af MetroXpress og TV 2, er tale om, at sådanne aftaler kan opsiges med 6 måneders varsel til udgangen af et kalenderår. Det er hensigten, at Ritzau vil ændre vilkårene således, at opsigelse kan ske til enhver tid med et varsel på 12 måneder til udgangen af en måned. Ændringen forventes at ske gradvist i de kommende måneder i forbindelse med Ritzaus indgåelse af nye aftaler om levering af den generelle nyhedstjeneste.
- 308 På dette grundlag vil styrelsen ikke foretage sig yderligere i relation til opsigeligheden af Ritzaus øvrige aftaler om levering af den generelle nyhedstjeneste.
- 309 Det er styrelsens vurdering, at tilsagnenes løbetid på 5 år er passende, givet at det er et marked der er i løbende udvikling og idet tilsagnene dermed i en periode på 5 år vil sikre, at konkurrerende leverandører af nyhedstjenester vil kunne etablere sig og ekspandere på det danske marked.
- 310 En ophævelse eller ændring af tilsagnene kan ske med udgangspunkt i de almindelige forvaltningsretlige principper, konkurrencelovens forarbejder og det reguleringsmæssige hensyn, som konkurrencelovens varetager, jf.

Konkurrencerådets afgørelse af 30. november 2011 vedrørende Nykredits tilsagn om administrationsbidrag.

- 311 Styrelsen har ved vurderingen af, om sagen kan afsluttes med tilsagn, lagt vægt på flere forhold.
- 312 Styrelsen har i sin helhedsvurdering af hvorvidt den foreliggende sag skal afsluttes med tilsagn, på trods af styrelsens betænkeligheder i forhold til Ritzaus aftale med interessenterne om købspligt samt Ritzaus aftale med MetroXpress, lagt vægt på, at der ved en tilsagnsmæssig løsning opnås et resultat med samme effekt på konkurrencen, som hvis styrelsen havde gennemført en omfattende og udførligt begrundet undersøgelse. Styrelsen har derudover lagt vægt på, at en tilsagnsløsning er ressourcebesparende for styrelsen, idet der ikke skal tages endelig stilling til afgrænsningen af det relevante marked samt de foreliggende forhold i forhold til konkurrencelovens § 6 og § 11. Endelig har styrelsen lagt vægt på, at Ritzau på et tidligt tidspunkt i sagsforløbet – allerede i forlængelse af at styrelsen udsendte meddelelse om betænkeligheder - henvendte sig til styrelsen med henblik på at drøfte muligheden for en tilsagnsmæssig afgørelse af sagen.

#### **4.6 KONKLUSION**

- 313 Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens umiddelbare vurdering, at Ritzaus aftale med interessenterne om pligt for disse til at aftage Ritzaus generelle nyhedstjeneste kan have haft til følge at begrænse konkurrencen mærkbart på det nationale marked for nyhedstjeneste, der dækker bredt inden for alle kategorier af nyheder, i strid med konkurrencelovens § 6, stk. 1.
- 314 Styrelsen har dog ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt den pågældende aftale havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen mærkbart, da styrelsens betænkeligheder ved aftalen under alle omstændigheder imødekommes ved Ritzaus tilsagn.
- 315 Det er endvidere Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens umiddelbare vurdering, at Ritzau har en dominerende stilling på det nationale marked for nyhedstjeneste, og at Ritzau kan have misbrugt denne stilling ved at indgå en de facto eksklusiv aftale MetroXpress om levering af nyhedstjeneste indtil udgangen af 2013.
- 316 Styrelsen har dog ligeledes ikke foretaget en endelig vurdering af hvorvidt Ritzau har en dominerende stilling på markedet for nyhedstjeneste, og af hvorvidt Ritzau i så fald har misbrugt denne stilling. Det skyldes, at styrelsens betænkeligheder ved Ritzaus adfærd under alle omstændigheder imødekommes ved de afgivne tilsagn.



## 5 AFGØRELSE

317 Det meddeles Ritzaus Bureau af 2012 A/S,

- at de af Ritzaus Bureau af 2012 A/S givne tilsagn imødekommer Konkurrencerådets betænkeligheder i forhold til konkurrencelovens § 6 og § 11, og
- at de afgivne tilsagn gøres bindende i 5 år fra og med den 27. juni 2012, jf. konkurrencelovens § 16a, stk. 1.